

ОБНОВА

Бюлетень Товариства
Українських Студентів Католиків

МЮНХЕН

Ч. 9-10 (13-14)
11-12 (15-16)

ВЕРЕСЕНЬ—ЖОВТЕНЬ 1948
ЛИСТОПАД—ГРУДЕНЬ

Рік II

На правах рукопису

Ч. : 9-12 / 13-16 / вересень - грудень 1948 р.

Рік II

З М І С Т .

М. ЛЕБЕДИНСЬКИЙ :	В ЛИСТОПАДОВУ РІЧНИЦЮ	2.
ПАВЛО ГРИЦАК :	"ОБНОВА" ТА ЇЇ РОЛЯ СЕРЕД УКРА- ЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА.....	3.
МІР. ЕРСТЕН ПЕРЕДІМА	"ОБНОВА" ВЧОРА І СЬОГОДНІ	10.
Ю. КОЛТУН :	ПЕРШИЙ ЗІЗД ТУСК "ОБНОВА" 4-5.л. 48.СТВОРЕННЯ ФЕДЕРАЦІЇ "ОБНОВА4..	22.
х х х	О Г Л Я Д :	
Е.П.	14-ий ЗІЗД ЦЕНТРАЛЬНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА /ЦЕСУС-у/	26
Б. ЧОПИК:	ТИЖДЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ СТУДІЙ "ПАКС РОМАНА" В ЛЮКСЕМБУРГУ.....	28
П.Е.	З ДІЯЛЬНОСТІ "ПАКС РОМАНА4	31
РІД :	ЗІЗД КАТОЛИЦЬКИХ ІНТЕЛЛЕКТУАЛІСТІВ "ПАКС РОМАНА"	32
Ю.ШУКА, БАЙРОЙТ :	КАЛЬДЕРОН: "ТАЇНСТВО СЛУЖБИ БО- ЖОЇ / репортаж /.....	34
РОМАН КОЛОМИЙСЬКИЙ :	ЧОТИРИ ТИЖНІ В СТУДЕНСЬКОМУ ТА- БОРІ В ГОЛЯНДІЇ.....	38
х х х	З КНИМОК /рецензії/	40
	Х Р О Н І К А :	
ЮЛ. ПЗ	З ДІЯЛЬНОСТІ ФЕДЕРАЦІЇ "ОБНОВА" 44 З ЖИТТЯ ПОДИНОКИХ ТОВАРИСТВ "ОБНОВА".....	48
	З ХРИСТІЯНСЬКОГО, СОЦІАЛЬНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ.....	52
В.К.	ЗІ ЗАГАЛЬНО-СТУДЕНТСЬКОГО ЖИТТЯ В МОНХЕНІ.....	54
	Р І З Н Е	55

Микола Лебединський.

В Р І Ч Н И Ц Я .

І знов позовклий лист паде,

І знов йде рік у даль безмежну!...

Рік споминів встає і йде -

І будить тугу безбережну.

Великих бур столітні дні

З під пилу чорного ожили,

Хоч впали вже хрести марні

Й розорані святі могили...

І Тіні з мертвих устають

І кличуть зза страшних кордонів:

- "Чому у вас вражда і лють

" Й Земля аж стогне від проклонів?!...

" Чому не йдете всі на путь,

" Чом сліпне ваше покоління,

" І- замість на Мордву на Чудь -

" В И . В С Е Б Е М Е Ч Е Т Е К А М І Н Н Я . М !!!

/ Із журналу : "Літопис Червоної Ка́ли
ни" 1938./

Павло Грицак

"ОБНОВА" ТА ЇЇ РОЛЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

/ Реферат виголошений на З'їзді Товариств
УСР - "Обнова" в Мюнхені дня 4.X.1948 р./

I.

Маючи говорити про завдання "Обнови" на українському студентському терені, здаю собі вповні справу з важкості мого становища як прелегента в цьому випадку. Бо теж ясно прецизую моє завдання: я мав би розв'язати цілу низку проблем, засадничих для нашої організації, зокрема в моменті творення федерації окремих "Обнов".

Тому, приступаючи до з'ясування окремих питань, так, як я їх уявляю собі і як їх уважаю можливими до сприймання загалом членства, я хочу розпочати від деяких застережень, чи радше завваг, які лиш методично спрецизували б моє ставлення до певних проблем.

Певна річ, що подані мною ось тут думки, це не є *ex cathedra* подарані, догматичного характеру, тези. Це є ніщо інше, як дискусійний субстрат, на якому щойно має базуватися справжня світоглядова побудова "Обнови".

Хочу теж замітити, що в обставинах після II-ої світової війни, сьогоднішній реферат має піонерський характер. Бо порушені мною питання, вправді, нераз розглядалися в вузькому гурті людей, але, після 1945 року ще ніколи не були ставлені на ширше публічне форум.

З цієї піонерськості будуть випливати різні недотягнення, з існуванням яких прелегент чейже мусить числитися згоди, і на які, сподіюся, буде мені звернено увагу в дискусії.

II.

Видається доцільним коротко накреслити досьогоднішній шлях українського католицизму за 350 літ його існування.

Кінець 16 ст. приносить підлобля, сприятливе унійній політиці. Не аналізуючи докладно поодиноких, активних тоді, політично-церковних сил, можна, однак, виразно бачити розвертнування тодішнього українського суспільства і його відношення до релігійної проблематики: церковна ерархія сприяє унії, опісля активно переводить унію в себе; рештки українських вельмож, фактично один кн.Острозький, спершу неворожий унії, відтак, з бігом обставин її найбільший противник; становище української шляхти - різне. Становище козацтва та міщанства до унії - негативне; бо ці, національно-політично тоді найбільш активні вітки українського народу стоять віч-на-віч польської політичної потуги, утотожнюють католицтво з польщиною і унійну працю уважають диверсією в українських речах, ісе це в часі, коли релігійне утотожнювано з національним.

Утотожнювано його не лише з нашого, але й з польського боку, і без сумніву, польські політичні круги не могли не бачити в унії засобу для елімінування українського противника з політичної сцени.

При подібному укладі політичних сил з ніякою розв'язкою можна було числитися. В половині 17 ст., після деяких хитань та вияву певних проунійних симпатій, митроп. Могила: реорганізує православну Церкву, за якою явно стоїть реальна сила — козацтво.

Не має за собою такої сили українська католицька Церква. Опинившись в силу обставин між польським молотом і українським таки ковалом, вона вносить як дорібок українства в цих часах у гру поживлення політичної думки, розгар полемічної боротьби представників обох церковних напрямів; зворот до національного стає в бігу 17 ст. очевидний в рядах її ерархів та визнавців. По кризовій для гр.-кат. Церкви I-ій половині 17 ст. гр.-кат. Церква стає сталим визнаним елементом у внутрішньому українському укладі сил.

Перелом 17 та 18 сторіч приносить першу велику постать як керівника католицької частини українського народу – Йосифа Шумлянського. Після довгих хитань та перекоків, він помер признаним авторитетом західнього українства.

Під кінець 17 ст. гр.-кат. Церква починає здобувати собі більшість серед народу. Та політичні події переривають цей розвій. Український народ перестає бути політичним чинником у Східній Європі. Православна Церква втрачає свою ємність, денационалізується, перестає зберігати свій український характер. Денационалізуються і єрархи гр.-кат. Церкви, вправді в другу - польську - сторону.

Та по гр.-кат. боці остає тісно зв'язане з народом, вийшло з народу та пересякло його інтересами, нижче духовенство.

1772 р., є переломовий в історії української католицької Церкви. Бо під час, коли під царським терором гр.-католицизм зникає поступово, на західно-українських землях він стає вихідною точкою українського відродження.

Тут маємо три постаті, що перейшли до нашої історії – Маркіяна Шашкевича, літературного піонера, барона Яхимовича, єпископа перемишльського, організатора та голову Руської Ради, піонера політичного відродження, та врешті отця Подольниського, пароха Ветлина на Лемківщині, мало знаного першого галицького соборника. Від 1848 року українське суспільство в Галичині стає настільки зрілим, що керма політичного життя поволі може перейти в світські руки. Впродві, деякий час існує окреме свято юрське політичне угруповання – та під кінець 19 сторіччя воно відпадає, як діючий чинник.

Гр.-кат. церковні єрархи стають експонентами української національної думки; поволи назріває однак проблема положення українського католицизму в загально-українській дійсності.

В І-шу світову війну входить ,країнський католицизм під проводом найбільшого свого митрополита, графа А.Шептицького.

Після бурі I-ої світової війни проблема українського католицизму ускладнюється.

Однак експансії католицизму на інші українські землі стає зразу в дійсності 20 рр. беззиглядною — адміністративна влада не допускає еп. Воєня до жадної діяльності, натомість

спроба т.зв. Дубенської унії доводить, що польському урядові не йде про справу єдності Церков, лише про елімінацію впливів модерного українства на Волинь і півн.-західні землі.

Найомішть заіснює одна важна проблема в родах українського суспільства - це проблема українських світських християн, проблема трансплантації християнізму з ділянки релігійно-церковної до ділянки суспільно-політичної.

Докладніше про це трактує реферат мгр.Переїми. Хочу тільки зазначити, що цей процес християнізації суспільно-політичного життя нашого народу ще довго не завершений, в своїй початковій стадії ще дотепер не вийшов і дальший розвій тут важко передбачити. Це не значить, що Церква має активно включитися в суспільне життя нації, як це діялося в одній дієцезії галицької церковної провінції перед 1939 роком. Але це тим не менше значить, що намагання додати одну нову - основного значення - черту суспільному розвитку нашого народу - існує.

III.

Після цього історичного вступу пора перейти до характеристики становища "Обнови" в сучасній дійсності нашого студентства на еміграції.

Питання цього я вже торкався в загальному, в статті, що була поміщена на сторінках Б'юлетеню нашого мюнхенського Товариства. Розмір статті не дозволив розводитися над деякими проблемами надто широко. Отож в рефераті поширю та поглиблю кинені вже раз думки.

"Обнова" не має плянів щодо здобуття якоїсь фізичної гегемонії серед існуючих студентських угруповань, кажучи утертою фразою, не має політичних амбіцій.

Що це значить? Чи це часом не є дорога до перетворення "Обнови" в механічний зліпок всяких "розчарованих" та "заведених", чи це не спокуса для всяких ідеологічних розбіжностей?

Думаю, що ця небезпека не існує. Неохота ставити перед собою яскраво помігичні цілі на тлі сьогоднішньої нашої внутрішньо-політичної дійсності видається вповні оправданою. Вся політично заінтересована студентська молодь в цей, чи інший, спосіб знаходиться перед проблемою ферментів у нашому націоналістичному русі. Як спадщина минулого, та, все таки дуже поважна проблема, займає покищо в першу чергу студіючу молодь. "Обнова" не має причини втягати в цю боротьбу, яка дедалі приймає лагідніші форми та подекуди переходить у дискусію.

У матеріальній площині не видно причини, яка казала б "Обнові" активізуватися політично. Нема певности, чи протилежне ставлення "Обнови" не скомплікувало б ще більше й так не простого положення на студентському терені. Сміло можна ствердити, що "Обнова" в далеко більшій мірі бачить своє завдання хоча б в видаванні одинокого тепер студентського журналу, ніж підховувати політиків мюнхенського масштабу.

Не від речі буде тут нагадати один момент Студентського Ідеологічного Конгресу. Хоч місцями видно було, що деякі представники націоналістичного табору не схиляли свого вдоволення в моменти, прикрих для "Обнови", всюди виявилось, як

не можна краще, що християнський світогляд націоналістичним табором цілком не негується - і не видно було, щоб на будуче таке негування наступило б. Що більше, промовці отверто підчеркали, що націоналізм зповні респектує становище цього християнського світогляду в українському ідеологічному фронті.

Вже в часі писання реферату зустрічався я з закидом, що голошу капітуляцію "Обнови" перед націоналізмом. Згадую про це свідомо, щоб згори унеможливити таке інтерпретування наведених думок. Капітуляція ~~може~~ бути тоді, коли йде успішний наступ, а йому протиставиться слаба оборона. В нашому випадку цього не було і не видно на будуче. Отже для такого ставлення справи місця не знаходиться.

В чому суть спору "Обнова 30-их років - націоналізм?" "Обнова" закидала націоналізмові пероворот у гірархії найвищих вартостей; націоналізм добачав у всьому, що не йшло по одній, дещо гляйхшальтующій лінії, ослаблення єдиного фронту. Це - в телеграфічному трактуванні - суть проблеми в 30-их роках. Але тепер нора дійсність - 40-ві роки - і ми не сміємо підходити до нової ситуації з старих заложень.

Підчас коли в 30-их роках певна контрастивість без сумніву існувала, тепер, замість неї, наступає очевидна паралелізація обох середовищ. Тоталітарно-безбожницький комунізм має проти себе обі згадані сили рівночасно, польський чинник з внутрішньо-політичних розгрівок либув, з чого націоналізм своє проти-обновляне цістря затратив, а "Обнова" з національного не резигнувала взагалі ніколи. Хочемо отже зробити з свого боку все, щоб ідея українського внутрішнього миру перемогла й на цьому відтинку.

Певно, що є деякі спомини з минулого, є моменти, які нерado забувається, але нема причин роздмухувати ці речі перед фактично новим студентським поколінням, яке їх не бачило, а в своїй життєвій практиці свідомого, плянового ворогування націоналізму і християнізму не зустрічало.

Накресливши коротенько лінію, по якій могли би укладатися відносини студентського християнського угруповання до націоналістичного табору, хочу звернути ще увагу на - видавалося б - дигну справу приналежності до "Обнови" зорганізованих представників націоналістичного угруповання - і то в обох його інтерпретаціях. Особисто хочу вказати це за доказ слущности своєї попередньої думки про брак всякої принципіальної ворожнечі між "Обновою" і націоналізмом. "Обнова" тут має великі шанси вийти позз межі організації вузько конфесійно-ідеологічного типу, але перемінитися в чинник, що впливає формує і в випадку потреби злагіднення на цілість студентського життя.

З другого боку, це до певної міри доказує, що й націоналізм, скажемо умовно 40-их років, не стоїть на становищі негачії позитивности. "Обнова" - як це було перед 10-ма роками. Це лиш доказ, що під цим оглядом справа змінилася на краще. І тому завдання цих рядків, не промочувати нові шляхи, але зафіксувати цей розвій, який розпочало саме життя.

х

х

х

Тому що завдання реферату є заініціювати дискусію під кожним аспектом, не можна не полишити на боці справи соціалістичних течій серед сьогоднішнього студентства. Чи "Обнова"

має мати супроти них якийсь власне становище, чи має їх поборювати а прі'орі, чи в ними симпатизувати? Чи вважати їх за позитив чи негатив?

Думаю, що в тій справі можна зайняти слідуєче становище: ніякого порогнування а прі'орі, а визнання цього угруповання, як діючого чинника в студентському середовищі. Суть соціалізму в боротьбі за розв'язку соціального питання. Та сьогодні і модерний християнізм має під покоління вперто шукає цієї розв'язки, а також і націоналізм поважну частину своїх інтелектуальних сил посвячує цьому соціальним шуканням. Соціальна проблема перестала бути монополією соціалістів уже давно, а через те змінилося їх положення в загальному укладі сил — вони здеактивізувалися. І тому, думаю, для самого добра справи краще не дивитися на соціалістів з погордою та згори, але їм у протиставу розвинути власну концепцію розв'язки соціальних питань та у ряді відповідних імпрес розправитися з цими елементами доктрини соціалізму, які вважає "Обнова" собі ворожми. Завдання, що чекає покищо на виконавця.

IV.

Що думає "Обнова" про всякого рода політичні рухи християнського забарвлення серед старшого громадянства?

В Європі такі рухи є діючі, зокрема після II-ої світової війни. У нас натомість нема партій, чи політичної організації, яка вважала б, що існує потреба своєю християнськістю підкреслювати назовні. Справа полягає, мабуть, в тому, що в решті Європи ці гасла та назви є, мабуть, у великій мірі кон'юктурального характеру — реакція на активізацію комуністичної 5-ої колони. У нас натомість, ця негасія комунізму була більш-менш радикальна та більш всестороння, зитворилася своєрідний проти-комуністичний імунітет, що, базуючись на національному вихованні та життєвому досвіді, потребує маніфестувати християнськість у політичному житті дотепер не находилася.

Можна закинути, що не згадує про РУХ. Та "Обнова" ставить критично до цієї організації, бо вона себе в своїй досьогочасній формі перед суспільністю не виправдала. Чекаємо на перші прояви активності організацій наших католицьких інтелектуалістів — не сумніваємося, що по цих великих приготуваннях, про які нам відомо, їхня праця перевищить усі очікування. Все таки не можна не замітити, що дотепер, хочби Братство св.Покрови при мюнхенській православної парохіяльній церкві виявило більше діяльності, ніж ряд наших організацій старшого громадянства.

х х
х х х

Остає ще одна справа, яку варто підняти дискусії — це справа відносин католицького і православного студентства. В житті цей поділ не існує серед молоді — існує він тільки серед старшого громадянства. Тому очевидно, що ми як організація підкреслюємо все католицькі основи нашого християнізму, ми, гадаю, повинні спрещувати своє становище перед самими собою та перед нашим студентським суспільством.

Ми хочемо вірити, що більшість організованого в

"Обновах" студентства ділитиме думку, яку старатимусь тут вивести. Ми не є одинока нація, неоднорідна конфесійно. В подібному становищі є у східно-європейських народів теж, словаки, мадяри, лотиші. У них всіх проблема двоконфесійності теж має дискутується, аналізується. Але, і певних випадках, двоконфесійність зникає перед християнськістю та національністю. Це не значить, будьяка конфесія йде на якісь компроміси. Це лиш доказ, що потреба згідного та мирного співжиття обох визнань існує не лиш у нас; і що й поза нами самими, інші нації її розв'язують мирно та мають все на увазі добро справи. Тому теж ми могли б тільки радіти, коли б наші православні колеги схотіли собі об'єднатися в своє власне ідеологічно-конфесійне товариство. Не сумніваємось, що тут сила християнського середовища серед нашого студентства лиш зростає б. Поки це не наступить, ті православні друзі, що хочуть платити організовано християнський світогляд, будуть у "Обновах" усе мило бачені, як це й було дотепер.

X X X

Кристалізаційним осередком світоглядних шукань нашої організації хотіли б ми бачити Б'юлетень. Він уже тепер на добрій дорозі, але все ще цього мало. Слово мусить бути якнайбільше живе, щоб находити справний відгук в слухачів. Звідси випливає зрештою ціла проблема — як спонукати до застосування основними питаннями загаль членства "Обнов". Тут, думаю, велике поле до попису матиме Провід Федерації — використовуючи досвід самого життя, традицію, результати Ідеологічного Конгресу, може й сьогоднішнього З'їзду, випрацювати ідеологічну платформу "Обнови", але таку, щоб її стійкість перевищала цю, що наші попередники дотепер на цьому полі створили. Ми не спішилися дотепер щонабудь подібного робити; але вважаю, що З'їзд по завершенні організаційної праці заініціює роботу над цими питаннями.

X X X

Хочу ще торкнутися одної проблеми — питання, чи іти нам у маси, організувати філії і т.д. У дотеперішній нашій централі це факто були все поділені думки щодо цього. Перша не вагалася організувати філії всюди, де лиш найшовся б хтось, що взяв би на себе організацію відповідної клітини. Друга думка голіла викидати, аж ситуація на місцях не вріє настільки, що справа створення там "Обнови" стане життєвою справою даного осередку. Цей апріорний та спонтанний напрям існує у життєвій практиці до нині.

Провідним одиницям на місцях нехай буде остаточно рішення, як поступати. Але хочу звернути увагу на очевидну річ — праця Т-да ніде не обмовується до організаційних заходів і тому статут Федерації передбачає право проведу Федерації розв'язати якоесь приналежно товариство у виглядку не діяльності.

У.

На кінець хотів би я коротко накреслити тло для обміну думок довкола питання про суть "Обнови". Що є "Обнова"? Чи це організація? Чи це рух? Чи може життєва школа?

Моя думка є та, що, залежно від площини, з якої розглядаємо питання, різно типати відповідь. Та беручи в сумі, це комбінація усіх трьох можливостей. "Обнова" це організація, бо вона оформлює людей, що при допомозі певних засобів, застосованих за певних засобів, застосованих за певною системою, стремлять, до означених цілей. "Обнова" це рух, бо ідеї, які вона заступає, це "щось живе, що не спочиває". Християнізм, фундамент ідей "Обнови", це динамічний, активний комплекс імперативів у кожній ситуації публічного та приватного життя людини продовж віків.

І нарешті "Обнова" це може остільки школа, що вона старається вивінувати своїх членів певним світоглядом добром на мандрівку життя.

В практичному аспекті, думаю, що було б забагато, як би ми ждали від себе, щоб "Обнова" стала якоюсь життєвою школою інтелектуалів - християн. Бачимо ясно, що наші персональні організації спроможності не йтимуть у парі з вимогами, що впливають з такого саме нашого становища. Але хочемо, щоб усе таки пересічний член "Обнови" висів дещо з її ідей та своєю власною світоглядом доріжку. І коли це нам вдасться, то в парі зі свідомістю, що сповняємо певну роль в загальному укладі творчих сил нашого студентства, матемо усі основи з певністю і вірою ступати й надалі накресленим шляхом.

++++++

В и с н о в к и:

1. Новітній український католицизм має за собою довший тернистий та крутий шлях розвитку,
2. Від майже 4-ох віків проблема українського католицизму є одним з основних питань нашої історії,
3. На північно-західних українських землях український католицизм став базою національного відродження,
4. На очах попереднього покоління постала konieczність створення світського християнського середовища в нашій суспільно-політичній дійсності, яка з бігом часу зростає,
5. Це середовище в специфічних умовах 30-х років в Галичині попало в конфлікт з найактивнішою тоді політичною силою краю - націоналізмом,
6. Сьогодні треба вважати спір неіснуючим, бо життя за останні 10 років усунуло всі спірні пункти і змінило розподіл рушійних сил,
7. Контраст супроти соціалізму перестав у потенції бути таким гострим, як колись. Тим не менше він існує,
8. Яскравого вияву політичного руху з християнським забарвленням серед старшого громадянства не видно,
9. Місце на такий рух у теперішньому укладі політичних сил існує,
10. Антаганізм між католицизмом і православ'ям студентство не знає і нема пощо його нагадувати,
11. Час ідеологічних шукань і для "Обнови" ще далеко не є завершений, зокрема в нашій типовій переходовій добі,
12. Життя вповні виправдує створення федерації Т.У.С.Д.-ів для

Євген Перейма.

"ОБНОВА" - ВЧОРА І СЬОГОДНІ.

Творення основ українського Католицизму в 1920-их роках.

Покоління, яке перебувало першу світову війну, переживало після 1920 року аналогічні часи як і наша генерація. Воно пережило подібні ситуації війни, походів, еміграції, які стрінули і нас на нашій землі. Воно пережило дні перемог і поразок в боях за державність.

Нелегко було воякам армій, що боролися до кілька літ на фронтах, або тим що брали активну участь в державнім будівництві погодитися зі станом, який заіснував після такої поразки. Втрачена державність не давала заспокоїтися совісти нашого народу: його духовий стан хитався поміж необоснованими надіями на міжнародну справедливість і на повстання, що густо вибухали на Україні і між резигнацією, що кінчилася тяжкою апатією і очиданням непевного.

Попри цей фактор, назв'їм його національно-державний існував ще інший чинник, який мав сильний і безпосередній вплив на формування нашого народу і на творення його світогляду на суспільний порядок і стиль життя. Це були події, що привели до карколомних зрушень, які настали на Сході Європи. Ці несподівані зміни, довершені руками невеликого гурту фанатичних керівників більшовицької революції сталися можливі в країні, де пропала всяка віра протилежна комунізму і де апатичні маси дали себе осідлати рознузданим "б"есам". Там повстав новий світ, де місце релігії зайняла магія, магія, яка включила у свої канони і доктрину все абсурдальне і безсенсовне протилежне всякому глуздові. У тім світі н е н а в и с т ь освячено як першу чесноту суспільних відношень. Поставивши н е н а в и с т ь і в о р о ж н е ч у як мірило поступування, більшовицькі провідники започаткували безперервний ланцюг вбивання одиниць і народів, ланцюг самознищення, якому і кінця не видно. Для голодних і принижених вони кинули м і т "р а ю н а з е м л і", і взяли-ся здійснювати свій експеримент, який при його зреалізуванні привернув би людину до стану, в якому вона знаходилася в печерній добі. Однак демагогічні гасла більшовизму, що послуговувався нездійнятими обіцянками і збудженням найгірших людських інстинктів з'єдна-ли йому прихильників поза кордонами Сов"етів. Більшовизм посередньо і прямо розпалив соціальний радикалізм і створив духову і організаційну основу для вибуху заворушень, домашніх воєн і внутрішніх роздорів.

Яка ситуація заіснувала в час тих двох катастроф на західно-українських землях точніше в Галичині? Національна поразка і панування чужої держави викликали в Галичині зріст патріотизму, що переходив в шовінізм і негачію польської держави. Вітер з советського Сходу роздухував соціальні напруженості; надії на т.зв. Радянську Україну розрослися до форм советофільства. Разом з політичним советофільством вливалися до Галичини більшовицька доктрина, посеред-не заперечення національного (інтернаціонал!) і безбожницько-анти-християнський дух.

В таких критичних часах, часах національних скрайностей і со-ціального радикалізму відбулося в Галичині відродження, розріст і скріплення християнського руху серед молоді. Починається духовий рух серед молоді з малих гуртів середншкільної і академічної мо-лоді і знаходить собі відразу прихильників серед молодих інтелекту-алістів. "Вже на початку 1920 року - пише один з учасників Теофіль

Коструба — повстають католицькі часописи й навіть католицькі угруповання письменників, і в цей спосіб молоді українські католики й письменники можуть друкувати свої твори вже в католицькій дусі. Осередок, із якого вийшла ідея української католицької преси, це Марійське Товариство Молоді, яке організується в 1917. році під проводом о.д-ра Йосафата Маркевича Ч.С.В.В. Посилення діяльності Марійського Т-ва Молоді помічається від травня 1918. року, коли це Т-во відкрито й улагоджено правильні сходини. Діяльність Т-ва спрямовано не лише в напрямі внутрішнього вироблення членів, але й у великій мірі й у напрямі "пресового апостольства", себто в напрямі освідмлювання українського громадянства і побороювання ворожих католицькій релігії наклепів і інсинуацій". (о. Теофіл Коструба):

Це "пресове апостольство" могло бути здійснене особливо, коли видано в 1920 році перші числа "Поступу", місячника призначеного для української молоді, з додатком для дітей "Наш Прапор" (пізніше цей додаток відокремлюється в 1922 році під назвою "Наш Приятель", виходить аж до 1939 року). Журнал "Поступ" був призначений для гімназійної і університетської молоді; поміж молоддю мав багацько дописувачів і співробітників. Тому що стояв на християнсько-католицьких позиціях, поставив проти себе уся тодішня студентська верхівка. В часописі "Діло" появилася проти "Поступу" декларація тих студентів. Провід між противниками "Поступу" вели Мих. Матчак (опісля секретар радик. партії) та Ім. Паліїв. Посипалися закиди браку патріотизму, хоч багато членів редакції "Поступу" належало до УВО. Ми навмисне вибрали цей приклад, щоби показати, яке неприхильне становище зайняло проти першого католицького журналу наше тодішнє громадянство.

Рівночасно з "Поступом", у 1920-му році повстає літературно-видавничий інститут "Добра книжка", започаткований Олександром (Миколою) Мохом, одним з членів Марійського Т-ва Молоді. Проіснувало це видавництво, не зважаючи на дуже кризові роки (1928-1930) до 1939 року, видавши тоді 132 випуск.

При "Поступі" згуртувалися католицькі молоді письменники, які в 1922.р. уконституувалися як "Гурт письменників" "Логос", котрого правдивою ціллю було творення католицької літератури в українській мові.

До "Логосу" належали: Василь Мельник (псевд. В. Лімниченко), Степан Семчук, Григорій Лужницький (Меріям), Петро Сосенко, Ол. Мох, Адам граф де Монтрезор, о. Гавриіл Костельник і ін.

Журнал "Поступ" видержав наступ своїх противників і по кількох роках приєднав собі читачів і прихильників. В цьому несуть головну заслугу його перші редактори: о.д-р Йосафат Маркавич, д-р Мик. Чубатий, о.д-р Йосафат Скрутеня, а з молодших Гр. Лужницький, Іван Гладилевич, Ол. Мох і інші.

"Таким чином це пресове і літературне апостольство — пише той сам автор — зразу ж набирає характеру позитивного, себто творення католицького світогляду в українській суспільності через позитивні наукові, популярно наукові й белетристичні твори, а також негативно спрямовано цю діяльність на апологетичні рейки, щоби відбивати неслухні закиди.... Замітне й те, що в тій діяльності беруть участь також і світські люди, не лише самі священники й богослови".

Однак найбільш помітною прикметою закривізування християнського руху є велика участь молоді в ньому. Це очевидно забезпечило йому можливості розросту і тривалості. Це була молодь, що у великій частині вийшла з війни; вона її несла на собі балясту поглядів і навиків минулого; вона не замикала себе перед но-

вим підйомом християнства. Серед неї могла з тої ж причини запустити коріння ідея "світського апостолу" ще перед Поміфійською П'ятою XI, з його "Католицькою акцією". З перспективи 30-ти літ ми можемо ствердити те, що справа віднови християнського життя стає проблемою самих вірних а не тільки духовенства і що християнство виходить "з захристії" і починає займати щораз то сильнішу позицію в суспільному житті нашого народу. Воно стає чинником, що разом з іншими формує публічну думку, світогляд і форми суспільного життя та розвитку, здобуваючи собі щораз більше значення і прихильників.

"Поступ" уможливив згуртуватися цілій плеяді молодих письменників і науковців, а тим самим створився гурт інтелектуалістів, що зайняли видатну позицію в нашій культурній житті.

Десять літ боротьби "Поступу" зробили с в о є не тільки через згуртування українського католицького студентства, але і через "освоєння" загалу з ідеями католицизму: нині така річ як бойкот за публічне визнавання католицизму здається неможливою річю.

Діяльність "Поступу" і зближених йому груп була з початку майже виключно пресовою і літературною. З бігом часу вона здобуває собі суспільний ґрунт, вона набуває щораз більше соціального значення і соціального закорінення. Праця "Поступу" стає рівночасно періодом зростання і формування українського новітнього католицизму, з тим що він (католицизм) став ближчий проблемам тогочасного, культурного національного і соціального життя нашого народу. В той спосіб по-встає широка основа для праці тих, що продовжили і розвинули розпочате діло в тридцятих роках, в тім десятилітті, яке доказало необмежені можливості розквіту християнства на наших землях.

x+x+x+x+x+x+x+x

Ціх кидків завдяг про духовний процес української молоді в 1920-роках не висчерпують всіх течій і тенденцій відроджувального католицизму на наших західних землях. Ми піднесли тільки найголовніші вияви католицького руху тих часів і тільки його наймарнантніші риси. Ми свідомі того, що наш огляд є несистематичний і неповний, але причина цього лежить в браку матеріялів і документів з тих часів. Одним з найбільших наших завдань у діяльності ідеологічно-світоглядної праці буде також пізнати, зглибити і подати до відома нашої молоді ті зусилля і змагання попередників. Ми переконані, що в тому випадку історії не можна зачинати від себе, а крім того ми мали вже нагоду побачити, що досвід минулих поколінь, так успіх як і невдачі, стане нашим дорожнім вказом на майбутнє.

Це саме відноситься і до періоду львівської "Обнови" - католицької організації студентства.

В чергових числах нашого журналу ми будемо присвячувати увагу сторінкам минулого української католицької молоді.

x+x+x+x+x+x+x+x+x+x

x+x+x+x+x+x+x+x+x

x+x+x+x+x+x+x+x+x+x

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ КАТОЛИКІВ "ОБНОВА" У ЛЬВОВІ 1929-1939

Попередня діяльність "Поступу" і інших католицьких угруповань досягла того, що ґрунт для zorganizування студентського товариства з виразною католицькою світоглядовою основою був приготований. Існували вправді і перед створенням "Обнови" більші і менші групи католицького студентства у формі Марійських Дружин і ін., але мабуть вони були настільки слабкі, що не могли здобутися на так рішучий крок. З другого боку світоглядове становище тодішнього студентства не давало корисних передумов для створення католицького товариства студентів. На студентському форумі тодішнього Львова перед 1929 роком поважну роль відігравала група молоді советофільської чи комуністичної, яка з бігом часу вже втрачала значення. З другого боку ми є свідками щораз більшого зросту націоналістичного середовища серед студентства. В нашій суспільності, яка вже здавна привикла до скрайних, дуже активних груп прагнучи чи лівих, при недіяльності груп поміркованих також в часах повстання "Обнови" не було кріпких основ для творення тої сильної середини. Радикальність і непримиримість тодішнього студентського середовища витворювала тоді атмосферу і таку публічну опінію, яка не радо приймала існування інших політичних чи світоглядових угруповань серед молоді, особливо академічної молоді.

Однак ксли вже в році 1929 формально і фактично повсталала "Обнова" як окреме студентське товариство, то тільки тому, що в той час існувала сильна своїми католицькими переконаннями група академічної молоді. Серед перших діячів "Обнови" знаходимо Петра Ісаїва, Льва Сковронського, Романа Монцібовича (тепер священик), Богдана Ласовецького і ін., а серед її старших співробітників членів т.зв. Сеніорату проф. Миколу Чубатого, Конст. Чеховича, Вол. Залозецького, а зокрема духовника "Обнови" о.д-ра М.Ксирода. Протекторат над "Обновом" перебрав Митрополит А.Шептицький, який став найближчим опікуном і приятелем Товариства у критичних часах, які львівській "Обнові" довелося продовж десятилітньої діяльності не один раз пережити.

Діяльність львівської "Обнови" була ведена в трьох головних напрямках: 1) міжнародної співпраці католицьких студентських товариств і католицькій співпраці взагалі; 2) в праці на студентському і національно-релігійнім полі і з) ідеологічній і світоглядовій діяльності внутрі товариства.

Головною ідеєю міжнародного руху католицьких студентів є зближення, взаємопізнання студентів окремих народів і тісна співпраця для виміни осягів, поглядів. Ідея всесвітнього католицького об'єднання студентів втілювалася в організацію "Пакс Романа", основану в 1922 році у Швейцарії.

Без сумніву на повстання "Обнови" мало вплив уже і те, що в інших народів особливо сусідських існували аналогічні товариства. Мабуть при самому заснуванні її ініціатори мали на меті приступити до міжнародного союзу католицьких студентських федерацій "Пакс Романа". Вкортці після оснування зроблено з боку Управи "Обнови" і Академічного Сеніорату старання о прийняття до "Пакс Романа". Прохання полагоджено прихильно й "Обнова" стала рівноправним членом цієї організації. Таким чином Т.У.С.К. "Обнова" стала самостійним актором на форумі міжнародного католицького студентського руху. Перед нею стала отвором велике поле діяльності, нав'язування знаомств, зв'язків, впливу, інформацій про наші релігійні і національні справи. Як звичайний член "Обнова" брала участь у всіх з'їздах "Пакс Романа", що відбувалися щорічно в різних містах (Любляні, Парижі, Вашингтоні). Ще заки прийнято її до "Пакс Романа", "Обнова" була членом філіяльного об'єднання "Пакс Романа", "Славія Католика" -

об'єднання славянських католицьких студ. федерацій. В рамках періодичних З'їздів "Католицької Славянщини" припало "Обнові" улаштувати З'їзд славянських федерацій у Львові 1940 року. З причини війни однак не дійшло до того З'їзду.

Т.У.С.К. "Обнова" зазнала в "Пакс Романа" і католицьким студентським звіті, де була трактована як рівнорядний партнер, великої прихильності, особливо серед верховних чинників "Пакс Романа". Труднощі і перешкоди, які роблено "Обнові" з боку деяких сусідських федерацій були усунені завдяки інгеренції власне тих чинників. "Обнова" зайняла в останніх роках перед війною поважні позиції в "Пакс Романа". Член Сеніорату "Обнови" проф. Чубатий став секретарем підсекретаріату "Пакс Романа" для справ Східної Церкви - "Про Орієнт", а в 1939 році він увійшов у склад органів "Пакс Романа".

2. Як конфесійно-звітоглядова організація, "Обнова" зайняла вже завдяки своїм світоглядно-ідеологічним основам окреме чітко визначне місце в студентському громадянстві Львова. Тогочасне студентство прийняло "Обнову" по-різному. Принципіальних застережень проти цілей і ідеології "Обнови", так як це було при виході "Поступу", тепер не було. З бігом часу почали тут і там підносити заміти і застереження проти тактики, яку прийняла "Обнова". "Обнові" почали закидати угодовство і компромісовість з польськими чинниками, закид на той час в наших національних колах досить тяжкий. Головною притокою для того було релігійно-національне свято у Львові 1933 року - "Українська Молодь Христові". Це було Свято в честь 1900-ліття смерті і воскресення Христа, а одночасно національна маніфестація-протест проти голоду на В. Україні. "Обнова" очевидно взяла участь в тому святі. Через те вона наразилася колам організованим українських націоналістів, які вважали У.М.Х. імпрезою політичною, організованою угодовими колами українського політичного життя в Галичині. Не вважаючи на бойкот з боку націоналістів і м.ін. більшості нашого тодішнього студентства, свято вдалося, в чім не мало заслуги Т.У.С.К. "Обнови". Зі сторони "Обнови" були вже від самого початку старання знайти дорогу до організованого життя студентства, зокрема прийняття в члени СУСОП-у. Вступні праці в тому напрямі були роблені в роках 1934-36. Треба було усунути з дороги це недовіря і безпідставні підозріння з обох боків, які перешкоджували у співпраці між "Обновою" і "Сусопом". До зародження того непотрібного спору причинилися особисто ред. Глібовицький, брати Данилевичі і о.д-р Гриньох, тогочасний академічний душпастир у Львові. Не мале значення в тому мала і загальна консолідаційна акція серед українського громадянства, що стояло перед великими подіями, які надходили. Вкінці львівська "Обнова" перемогла труднощі, створені через упередження і фалшиве розуміння посеред її противників; вона здобувала собі щораз-то більше признання посеред студентства, що виявилось і в тому, що в 1938/39 році вона ч и с л и л а 100 студентів, добрих членів, рухливих одиниць-дійсних християн-католиків.

3. Т.У.С.К. "Обнова" у Львові було товариством з повною і цілковитою самостійністю, у своїй діяльності. Це уможливило далекосяглу самодіяльність членства в обсягу мети і завдань товариства. Як товариство університетської молоді, воно стояло у своїх працях, стилі, і діяльності завжди на академічній рівні. Внутрішня праця товариства йшла в двох напрямках: релігійного життя і релігійних практик і студіювання проблем з католицького становища.

ставили католицькому світові обов'язок ці питання не тільки студіювати, але й зближувати до позитивної розв'язки. Большевицький експеримент стукав у стіни сусідніх держав; поворотна хвиля комунізму в Галичині і Волині насували під увагу не тільки студіювання цих проблем, але й суспільного зазнакомлення і зближення. Те, чим була насичена щоденна атмосфера, і найшло своє місце в працях галицької "Обнови". Провід Товариства старався особливо в останніх роках дати членству глибший погляд у ті всі питання в циклах викладів, державних знавцями справи. Питання соціалізму, комунізму, большевизму були систематично опрацьовувані.

Особливо пильну увагу звернено на проблему націоналізму, який в останніх роках перед 1939 роком був рушійною силою політичного розвитку Європи. Проблеми національних меншин, а далі зріст воєнничого фашизму і націонал-соціалізму стали предметом студій "Обнови". Вкінці безпосередня обсервація українського націоналізму в Галичині (Зах. Україні) і зустріч з ним на кожнім кроці спонукали Управу "Обнови" зайнятися тою проблемою, яка набрала загально-національного значення. Кінцевим виявом становища "Обнови" до націоналізму був цикл викладів на ту тему знаний під назвою "Соціального тижня", що обіймав дев'ять доповідей (січень-лютий 1939 року). Північна частина викладів "Соціального тижня" займалася окремими виявами націоналізму (фашизм, гітлеризм, російський і польський націоналізм), а друга частина трактувала проблему: націоналізм в українському світі. Зокрема

1. Конст. Чеховича "Гене́за і суть націоналізму" і "Християнський націоналізм". 2) Д-ра Гнатішака "Національна ідея в літературі", і о.д-ра Костельника Гавриїла: "Національна ідея в українському оформленні".

Ініціаторам "Соціального тижня" залежало не тільки на академічному дослідженні проблеми націоналізму, Вони хотіли знайти практичні шляхи сформулювання позитивного націоналізму і його здійснення в українській суспільності. Тодішній західно-український націоналізм дійшов до найвищих границь розвитку, які він при своїх ідеологічних заложеннях і практичній роботі міг досягнути і то так, щодо територіального поширення, як і випрацювання своєї доктрини. В його організаційній структурі, як доктринальних основах почали повставати щілини: він почав виявляти призна́ки кризи своїх класичних форм.

Не знаємо, чи ініціатори "Соціального тижня" добили вже тоді ці прояви. В кожному випадку їхня мета була ясна: доповнити позитивні вияви націоналізму заповідями і духом християнства. Але не тільки те: тогочасний націоналізм, що був скермований на визвольницьку боротьбу, занедбав витворити свої оригінальні концепції теоретичної і практичної розв'язки соціального. В тім випадку соціально-націоналістичний рух був спроможний доповнити західно-український націоналізм, своїм довголітнім досвідом і теоретичною підготовою. Автор центральних доповідей "Соціального тижня", Константин Чехович представив реальні можливості поєднання націоналізму і християнства і безсуперечну цілість. Він уважає, що націоналізм як вияв шляхотної форми патріотизму може тоді стати спасенною програмою, якщо буде перейнятий духом християнства. Для такої форми націоналізму Чехович пропонував окреслення: християнський націоналізм.

Ми не можемо нині передбачити реальних можливостей і вислідів такого проникання християнства в націоналістичне середовище і націоналістичну доктрину передвоєнного західно-українського типу.

В кожному випадку активна постава Т.У.С.К. "ОБНОВИ" /львівської/ супроти явищ соціального життя зокрема проблемами націоналізму доназує її близькість до актуальних питань українського світа і велику журфу за майбутнє нашого народу.

Залишається ще одна нам проблема, що була одною з центральних у львівській "Обнові". Це справа католицької віри та її взаємовідношення до життя українського народу. Львівська "Обнова" не видавала власного періодичного журналу і тому ми не можемо дати докладного образу тих проблем в її опрацюванні. Тим не менше можемо відносно того питання ствердити вкортці таке:

1. Для "Обнови" українська-католицька Церква була основою християнства у нашому народі.
2. Католицька Церква мала в собі передумови для здійснення християнізму в нашому народі.
3. Українська Католицька Церква повинна бути приготована до великих завдань, які її ждуть в длі рехристиянізації Сходу. В тому місці львівська "Обнова" була поставлена перед проблемою відношення Католицької Церкви до православних Церков Східної Європи, а зокрема Української. Нам бракує докладних відомостей про дотичну концепцію львівської "Обнови", однаке в тому випадку мабуть вона заступала напрямні митрополита Андрея.

Десятилітню діяльність львівської "Обнови" можна схарактеризувати коротко так: Перемігши стан початкової релятивної ізоляції, вона зміцнилась внутрі світоглядом і з часом зайняла поважну роль серед тодішнього студентства. Вона гуртувала в себе і випустила у нашу суспільність десятки і сотні академічної молоді, вихованої в дусі католицизму на вартісних членів національної спільноти. Львівська "Обнова" виробила за той час власну концепцію, національно-державного і соціального устрою і виступила в останнім часі перед 1939 р. для її поширення серед нашого громадянства.

Дальшу працю львівської "Обнови" перервала большевицька інвазія. Для нашого національного життя настала темна ніч; настали роки "пропащого часу". Всі вияви національної окремішності і культурної самобутності мусіли залишити свою явну діяльність і піти в підземелля. Большевицький гніт звернувся особливо проти нашої греко-католицької Церкви. "Обнова" була не першим місці "проскрибованих" большевицькою системою. Вона була змушена припинити свою публічну діяльність і зійти у катакомби, де і скріпила сили національно-релігійного резистансу проти большевицького наїздника.

ВІДНОВЛЕННЯ Т.У.С.Н. "ОБНОВА" 1946 - 1948.

Потреба відновити діяльність "Обнови" дуже пекучою вже кілька місяців після закінчення воєнних подій 1945 року. Ініціатива до реактування вийшла від клп, які були не тільки покликанні до того, але й зобов'язані, а саме від останнього голови Львівської "Обнови" і його найближчих співробітників. Уже на переломі 1945/6 років прийшла до перших розмов в Мюнхені в тій справі поміж давніми членами львівської "Обнови" і новими її прихильниками. Після всебічного обговорення справи м.ін. з давніми католицькими діячами вирішено в найскоршому часі приступити до формального відновлення "Обнови". Праця над приєднанням членів до Товариства, всякі формально-статуткові питання забрали ініціаторам кілька місяців часу. Всеж таки праця так далеко посунулася вперед, що в серпні 1946 року відбулися Перші відновлюючі збори Т.У.С.Н. "Обнова" в Мюнхені в присутності 19 членів відновників і друге стільки гостей. Збори прийняли Статут Товариства, вибрали нову Управу. На прохання зборів єпископ Іван Бучко обняв Протекторат над Товариством.

Нововибраній Управі Товариства відразу стало ясним, що "Обнові" прийдеться працювати в цілком нових, змінених обставинах, як львівській "Обнові". Уже на самому початку діяльності відновленої "Обнови" треба було перебороти багато перешкод, головне на терені деяких груп нашого студентства. Студентський загаль прийняв реактивування "Обнови" нестрально або з застереженнями. Ці застереження були троякого роду. Першим з них було твердження, що повстання "Обнови" доведе до дальшого організаційного розбиття студентства. Песимісти боялися мабуть, що після розєднання студентства на дві центральні /існування двох "Цесусів"/, у формі "Обнови" повстане третя група, яка займе окрему позицію незалежно від організованого студентського життя. Передбачували, що "Обнова" задержить своє окреме становище і після обєднання професійних централей.

З перспективи нинішнього дня цей закид виявився безосновним.

Друге застереження полягало в тому, що "Обнова" своєю діяльністю доведе до розбиття національної єдності через викликання спорів між студентами католиками і православними. Деякі уважалищо підкреслення конфесійного-католицького характеру "Обнови" викличе почування подразнення серед наших православних колегів. Тому вони й радили не виноситися, як казати зі "своїм католицизмом". І в тому випадкові побоювання не справдилися. Навпаки цього часу серед окремих студентів православних повстало кілька спроб обєднатися з аналогічне товариство. На жаль серед православного студентства не повстало ще таке об'єднання, яке гуртувало б університетську молодь для плекання релігійного життя і релігійних проблем, а зокрема пізнання проб-

Третій закид випливав з неприхильного ставлення деяких студентських груп і одиниць до існування товариства "Обнови" як кон-фесійно-світоглядowego об'єднання. Деякі релігійно байдужі чи неприхильні релігії одиниці взагалі не бачили сенсу існування "Об-нови". Інші натомість ставилися критично до нашого Т-ва як групи, що заступає інші погляди, програму, ідеологію як вони самі. Ма-ють тому на початку реактивування, "Обнову" уважали за групу ство-рену протилежним угрупованням, або бачили в ній взагалі якусь полі-тичну формацію. Ці застереження ще найскорше виявилися беззмисов-ими, бо вже якотці після того прийнялася думка серед студент-ства, гуртуватися в окремі світоглядові групи. Така подія, як Сту-дентський Ідеологічний Конгрес мабуть і тому тільки стався можли-вий, що продовж двох років велася праця у світоглядowych об'єднан-нях,

Не є метою цих моїх слів вихвалити ініціаторів реактивування і "Обнови" і переваги її концепції, щоби тим способом закрити хиби її діяльності і тактики чи легкості, з якою вона вдержалася на студентському терені. Вистане тут ствердити, що незрозуміння інтен-цій "Обнови" посеред студентства змусив першу управу відновленої "Обнови" припинити на деякий час зовнішні вияви праці товариства. Труднощі одержання відповідної ліценції мали при тому також свою вагу.

Для того кілька місяців праця товариства відбувалася в найвуж-чим колі Управи і найактивніших членів. Зате той час не пропав на-марне: його використано для відновлення перерваних війною зв'язків з "Пакс Романа". Нашого членства в тій міжнародній організації не треба було відновляти, бо ми його не втратили. Ішло тільки про те, щоби чинно взяти участь в працях "Пакс Романа", зокрема в міжнарод-ній студентській католицькій співпраці. З початку наша діяльність обмежилась тільки до участі менш або більш активній в з'їздах "Пакс Романа". Брак співробітників, можливостей виїзду, грошей не дозволили покищо на тіснішу співпрацю на міжнароднім полі. В першій з'їзді "Пакс Романа" після війни в Іспанії "Обнова" взяла участь через наших представників з Бельгії (1946). В черговім річнім з'їз-ді в Італії (Анціо 1947) наша участь була менш активна. Після того обсяг діяльності "Обнови" значно поширився через повстання нових товариств "Обнови" двох у Німеччині і по одному в Мадриді і Лювені. З "Пакс Романа" ми були у сталім кореспонденційнім контакті, були інформовані про її біжучі справи, а також про її програму діяльнос-ти на міжнароднім терені.

В міру можливостей: 1) спроможности секретаріату Мюнхенської "Обнови" і 2) готовости до співпраці нашого членства, ми брали уч-асть в актуальних працях міжнароднього студентського католицького руху. (МІЕС). Нам не вдалося співпрацювати з усіма підсекретаріата-ми "Пакс Романа"; виімок тут становить "Підсекретаріат для студій соціально-економічних проблем" (наша присутність на соціальному тиж-ні в Люксембургу, літо 1948. прим) і невдала з огляду на транспор-тові труднощі участь на з'їзді медичного підсекретаріату в Парижі. (літо 1948).

В останньому році наша позиція на міжнароднім студентським католицьким форумі, зокрема в "Пакс Романа" поважно зросла, особли-во після зі'їзду "Пакс Романа" в Сил (Бельгія, квітень 1948.). Зав-дяки вдалому виступові нашої делегації (яка складалася з членів "Обнови" в Лювені), повстали можливості нових зв'язків. На тому ж з'їзді "Обнові" зарезервовано місце в Головні Управі "Пакс Романа",

до якої (Управи) входить 8 членів-представників національних Католицьких Федерацій. Це є окреме вирішення для "Обнови", якої представник в Головній Управі "Пакс Романа" заступає там рівночасно інтереси студентів емігрантів. "Обнова" звертає окрему увагу на співпрацю з вищеназваними організаціями та установами так з оглядів засадничих, тому, що така співпраця лежить у нашій програмі, як також з оглядів тактичних, наказаних нашими національними потребами. Міжнародний католицький рух дає нам широкі можливості для того, щоби в нього включитися і виявити нашу духову приналежність до нього. На тім терені ми знаходимо прихильність і розуміння для наших не тільки релігійних, але й національно-політичних справ і інтересів. Крім того нас трактують ще найбільше як рівнорядного партнера, не вважаючи на нашу бездержавність. Хоч вже і дотепер наші досяги на тім полі були досить великі, ми сподіємося, що з поширенням територіальним "Обнови" і приєднанням нових співробітників, наша участь в тому ділі буде далеко більша.

Окремий розділ зовнішньої діяльності "Обнови" становить контакт з національними католицькими групами даної країни. Також зближення до католицьких студентських організацій з Середньої і Східної Європи має вже за собою реальні висліди. Об'єднання чужинецьких католицьких студентських організацій в Мюнхені "Катунітас" зробило найбільше в тім напрямі. Взаємне пізнання, зближення і співпраця на католицькій основі могли б покласти надії на добросусідське співжиття цих народів у майбутньому.

Наша еміграційна розселеність ставить перед нинішньою "Обновою" ще одну проблему, з якою не зустрінулася львівська "Обнова". Це творення "Обнов" в окремих університетських осередках. Перед нами стоїть відкрита можливість організувати товариства і групи студентів - прихильників ідеології, метод і цілей "Обнови". Продовж цілого 1947 року мюнхенська "Обнова" шукала можливостей поширити організаційну мережу. Після Мюнхену перша повстала в Мадриді (січень 1947), друга в Тюбінгені, третя в Ерлангені, далі в Лювені (б.члени мюнхенської "Обнови" як ініціатори), в Грацу, Інсбруку; крім того група "Обнови" в Голандії.

Разом з повстанням дальших товариств "Обнов" вирінуло нове правно-організаційне питання їхнього взаємовідношення між собою, зокрема до мюнхенської "Обнови". Мюнхенська "Обнова", яка найскорше повстала, і дала ініціативу для створення нових товариств налязала і відновила контакт з "Пакс Романа" і репрезентувала перед нею організоване католицьке студентство. В тім випадку мюнхенська "Обнова" була центральною установою для інших "Обнов". З другого боку вона була локальним товариством "Обнов" і рівночасно зі своїми репрезентативними функціями сповняла свої місцеві завдання.

В міру зростання організаційної сітки "Обнови" обсяг функцій мюнхенської "Обнови" зростав би дуже значно і ця обставина перешкодила б Управі мюнхенської "Обнови" виконати завдання товариства локального і функцій Централі для усіх "Обнов". Такий двошляховий характер мюнхенської "Обнови" не був також ясно окреслений статутом, на основі якого вона б існувала і діяла. Конечність окреслити і вяснити ці усі справи розмежування компетенцій Централі і місцевих товариств привела до скликання нинішнього З'їзду. Тими питаннями займається "Проект статуту

Федерації "Обнова", який буде предметом розгляду на нашій 3-ій.

Основною діяльністю "Обнови" є її праця у світоглядно-ідеологічній діяльності. Існування "Обнови" є настільки оправдане, наскільки вона потрапить досягнути своїх цілей у розбудові і поширенні своїх ідей.

Статут нашого Товариства виразно формулює це завдання так: "Працювати над духовним оформленням українських студентів на основах християнської релігії і моралі та в дусі української національної традиції."

Плекання релігійного життя стоїть на першому місці у нашому товаристві. Ми змагаємося до того, щоб серед нашого студентства скріпити і поглибити релігійні переконання, тим більше серед того студентства, яке у воєнних і повсякденних переходах відвикло від релігійної практики і в якого послабили зв'язки з церковною спільнотою. Нашою метою зблизити наше студентство знову до Церкви і проблем християнського життя. Ми змагаємося до того, щоб згуртувати коло нас якнайбільше людей доброї волі, перейнятих духом апостолів, духом активної участі в релігійному житті нашого народу. Сталі релігійні практики, зокрема реколекції повинні належати до програми праці наших товариств, далі ми змагаємося до того, щоб релігійний світогляд нашого студентства був поглиблений і поширений і відповідав інтелектуальному рівневі університетського студента.

Наша праця відбувається в дусі української національної "традиції". Це означає нашу афірмацію національного і визнання нами нації як суспільної формації, повсталій з Божої волі, для сповнення певних історичних завдань. Ми є переконані, що нашому народові є також зарезервоване покликання з Божих планів, для виконання якого ми повинні приготуватися. Одночасно ми проти безсилої месіанізму як висліді безнадії у безвихідних ситуаціях небезпеки, яка нам грозила на еміграції згоренням наших сил у візіях і фантазіях. Ми переконані, що тільки у повнім і всестороннім житті нашої нації, в її державній формі ми зможемо знайти повний вияв наших сил індивідуальних і нагромаджених енергій нашої спільноти. В доповненні до того ми вважаємо націю як цілість у великій родині християнських народів, а її включення у цю родину як передумову для мирного співжиття.

Національне включає в себе соціальне. Нашою метою у внутрішній праці є не тільки студіювання суспільних питань, такі студії повинні стати основою головного сформулювання суспільної концепції, концепції соціального устрою нашого народу. Наша соціальна доктрина не буде базуватися на лібералістично-індивідуалістичній програмі, але також не може ґрунтуватися на колективістично-тоталітарній системі. І вона мусить знайти розв'язку, де з одного боку людська особистість знайде можливість вияву своїх сил і самоудосконалення, а з другого де спільнота забезпечить і одиниці перед вибухливим індивідуалізмом і егоізмом груп і одиниць.

На закінчення хочу підкреслити ще одну проблему, яка займає окреме місце в нашій праці: це питання католицизму для нашого народу. Наш "Статут" на першому місці кладе завдання "Плекати, поширювати і поглиблювати ідеологію Католицизму серед української високошкільної молоді". Наша приналежність до Греко-Католицької Церкви означає не тільки samozрозумілість

цеї вимоги, але одночасно накладає на нас обов'язок бути активним і переконаним членом нашої Церкви, для того пізнання католицьких основ нашого християнства мусить зайняти чоловіче місце в праці нашого Товариства не лиш для самого пізнання, але і його практичного стосування у наших щоденнім житті. Український католицизм однак виходить поза сферу одиниці, окремою вірою; він вступає у безпосереднє відношення до цілого українського народу, продовж його тисячлітньої християнської історії; він є співторцем нашого мирного і теперішнього і залишиться важним фактором у майбутньому. Від нас залежить, яку позицію займе український Католицизм у дальшій історії нашого народу. Тому ми мусимо укріпити в собі нашу католицьку віру і на ній збудований світогляд, особливо ми, що маємо колись повернутися на нашу рідну землю і принести їй великі Євангелія віри і любови. Наша праця повинна бути розмірена на ці великі завдання, які нас ждуть після нашого повороту на наші землі, ми вернемося у краї, де віра була переслідувана, де безбожна пропаганда намагалася збезчестити християнізм, де сильною ногою стоїть нігілізм, де релігію в останнім часі дискредитують, зживаючи її до безбожних цілей, але ми вернемося в краї, де зножене людство тужить за правдивою вірою і її жде. Тому наше серце мусить бути повне віри, бо тільки тоді ми її зможемо уділити тої віри іншим. Наша Католицька Церква стійко перенесла гноблення і переслідування і це є для нас доказом її живучости і безсмертності. Це є для нас доказом, що вона видержавши цю тяжку пробу залишиться бастионом віри католицької на Сході Європи. Ми віримо, що хоч на нашу Церкву впав тяжкий допуст, то Господь має для неї ще багато почесних завдань в майбутньому. Ми віримо твердо, що нашої Католицької Церкві припаде в уділі нести світло Христової Євангелії на землі відродженого християнства на Сході Європи.

х
х х

Такі були окремі етапи діяльності "Обнови" в минулому і теперішньому. Тепер нас цікавить найбільше майбутнє і ті завдання, які нас ждуть в майбутньому. Про них можемо одно сказати: вони будуть значно більші як досюгочасні. Але наш напрям праці, ідеологічно-світоглядові заложення і дух будуть ті самі, що в минулому. Вони будуть опиратися на релігійно-національній традиції нашої Церкви. Вони зокрема будуть черпати досвід і практику у подвижників католицького руху інтелектуалістів 1920-х років, нав'язувати до смілого почину і піонерської праці жертвенних членів львівської "Обнови", а звкінці продовжувати скромні початки праці і ці завдатки майбутнього нашої теперішньої "Обнови".

(Реферат, виголошений на 3-тій Т.У.С.К. "Обнова" в Мюнхені 4.X.1948.p.).

ПЕРШИЙ ЗІЗД
Товариства Українських Студентів
Католиків "Обнова" 4-5. X. 1948.

СТВОРЕННЯ ФЕДЕРАЦІЇ "ОБНОВА".

З фактом повстання нових Товариств "Обнова" в різних університетських осередках вирінула проблема централізації Товариств "Обнова". Силою факту Мюнхенська "Обнова" - як найстарша брала на себе обов'язки централізації та виконувала їх. І хоч фактично ніхто не квестіонував надзвичайності мюнхенської "Обнови" - то одначе треба було цю справу формально вирішити і перевести. Оце головне завдання мав на цілі Зізд "Обнов", що відбувся 4-5. X. 1948 в Мюнхені в читальні студентського гуртожитку у Фюрхшутле.

У Зізді взяли участь делегати поодиноких Товариств "Обнова" в числі 14 осіб з правом дев'ятнадцяти голосів - пропорційно до кількості членів кожного Товариства. Деякі Товариства, що не могли вислати своїх делегатів задія паспортних труднощів, уповноважили членів мюнхенської "Обнови" як своїх представників. На Зізді були репрезентовані 7 клітин "Обнова" і то: чотири з - поза Німеччини: Дювен /Бельгія/, Інсбрук, Грац, Мадрид; та три з Німеччини: Мюнхен, Ерланген, Тюбінген.

Крім делегатів прибули на Зізд представники громадянства, шкіл, установ і члени місцевої "Обнови".

Зізд почався Службою Волею, яку відправив о. Михайло Деминець, Канцлер Апостол. Візитатури в церкві Марія Рамерсдорф год. 8,30. Підчас Сл. В. співав хор Апостолської Візитатури під дир. Юрія Гнатова.

Програму Зізду, що була передбачена на два дні - упродовжено в цей спосіб, що офіційні наради виключно з Товариською зустріччю на Пошінгерштр. Вичерпано першого дня, а другого дня відбулись лише наради вибраного Проводу та неофіційної наради з поодинокими делегатами.

Проводив цим першим Зіздом до хвили вибору Президента Федерації др. Дончина Богдан, один з членів основників "Обнови" у Львові та довголітній її голова.

Для кожного Т-ва, що розвивається та шукає доріг та методів праці - є важливим, що люди про нього думають, говорять та пишуть. Спеціально про Зізд "Обнов" було два голоси в пресі:

"Українська Трибуна" з дня 24. X. 1948 п. н. "Два студентські Зізди" /Обнови й ЦСЖС-а/ та "Час" з дня 14. XI. 1948 п. н. "Зізд Товариства Укр. Студ. Католиків "Обнова". Оба голоси інформативного характеру та досить прихильні. Підчас Зізду були дві нагоди, коли люди могли висловити свої гадки про "Обнову" - а це в привітанні в дискусії, що відбулась спільно над обома рефератами Зізду.

На Зізді було 14 привітів. Письмовий привіт їх вислелений Препосвященного Івана Бучака, Апостолського Візитатора Українців у Західній Європі:

"Цілим серцем вітаю Ваш намір і дуже радо погоджуюсь обійняти Протекторат над Вашим Загальним Зіздом, як також бути Опікуном Вашої Федерації. Жалую, що не можу особисто з'явитись на цьому Зізді, а тільки з далекого, але так близького нашим Серцям Риму, пересилаю для всіх учасників моє з цілого серця живуче Архієрейське Благословення".

Устний привіт Президента Католицької Акції Проф. Др. Петра Ісаєва:

"Як співпрацівник "Обнови" на Львівському ґрунті вітаючи Ваш Зїзд хочу виразити мою надзвичайну радість, що "Обнова" росте та має успіхи. Які різниці обставин та атмосфери сьогодні а перед 15 роками у Львові! Обнова має великі можливості але треба праці і пожертви! При цьому підкреслив провід на теріялістичного світогляду сьогодні в науці, а зворот до таєстичного світогляду, тапривернення християнської етики в прив. суспільному та політичному житті.

Ректор М а р т о с Б о р и с /від УВН/ підкреслив відвічну боротьбу добра зі злом, і це змагання між студентсьом взяла на себе "Обнова". В "Обнові" бачить краших одиниць з поміж укр. студентства.

"..... Зїзд "Обнови"- це знак морального відродження укр. народу". /Проф. Р. від УГГІ/

"Вітаючи Ваш Зїзд та бажаючи Вам успіхів скажу, що "Обнова" має багато тихих симпатиків та прихильників, а умовиною успіху Обнови буде гармонія ідей з практичним життям. Християнські засади належить переводити в життя приватне, родинне, суспільне та політичне. Ніде не входить в колізію з християнською етикою". /Інк. Тарнавський від УВУніверситету/.

"..... Ми зі симпатією та признанням слідимо за діяльністю ідеологічного Т-ва "Обнова", бо Ваші осяги будуть нашими, Ваш успіх буде нашим загальним успіхом". /Мгр. Борковський від ЦЕСУС-а/.

Привіти сказали ще: о.Проф. Петро Голінський, Мгр. Скоцилас /від Укр.Катол.Акад. Обєднання "Обнова"/, Др. Релавскас Вітаутас /Дитовець від Обєднання Католицьких чуженецьких студентських Товариств "Кат-унітас" та рівночасно від Дитовського Катол. Т-ва Студентів -"Алейтіс"/, п. Августинян /від пол. Катол. Т-ва Студентів "Верітас"/, Інк. Петро Стерчо від Студен. Громади в Мюнхені, Др. Дончина Богдан від давніх Проводів та членів "Обнови".

Після привітів Мгр. Перейма Євген відчитав реферат "О б н о в а в ч о р а й с ь о г о д н і". дискусію переложено на пополудне, а зараз приступлено до суттєвої точки на-рад Зїзду, а саме до обговорення та прийняття Статуту федерації. Проект Статуту дощадно передискутовано. Голосовано над прийняттям кожної постанови Статуту зокрема, та вкінці над прийняттям статуту в цілості. Статут федерації є ширшим від первісного статуту Обнови, яким і далше користуються поодинокі Товариства "Обнова". Після одноголосного прийняття Статуту федерації та після обідової перерви вибрано Провід федерації в такому складі:

ПРОВІД: Голова: Мгр. П е р е й м а Євген - Мюнхен
містоголова: М и т р о в и ч Кирило - Львів
ген. секретар: К о л т у н Юліян - Мюнхен
член Управи: Т к а ч у к Ілля - Інсбрук
член Управи: А н т о х і й Мирослав - Львів.

ТОВ. СУД: Голова: П и з ю р Євген - Мюнхен
І.член Суду: Г о л у б о в и ч Олег - Тюбінген
ІІ. " " Др. Н щ у н Василь - Грац
І. заступник:Мгр. В о з н я к Тадей - Ерланген
ІІ. " " М и к и т ю к Богдан - Мюнхен.

КОНТРОЛ. КОМІСІЯ: Голова: Др. Л о н ч и н а Богдан-Михен
 І. член: Інж. С а л і й Зенон - Михен
 ІІ. " І м с т о к Андрій - Мадрид.

В такому складі листа запропонована Комісія Маткою перейшла 16 - ма гоюсаме "за", а трох здержалось. Опісля Грицак Павло відчитав свій реферат а потім відбулась дискусія разом над обома рефератами З'їзду.

З огляду на це, що на передових сторінках нин. Вилетину поміщені оба згадані реферати З'їзду, то не від речі буде подати тут головні гадки дискусії. Дискусія кружила більш около реферату тов. Грицака. Заторкувано такі головні проблеми: Католицизм, Націоналізм, православ'є.

Перший дискусант завважив, що до католицизму належить майбутність. Це сьогодні одна з центральних духових течій. Якщо наступить віднова християнству то в католицькому дусі. Обнова ж мусить уважати, щоби її ідеологія не стала знаряддям других ідеологій. Католицизм ніколи не повинен капітулювати перед противними силами. Перспективи "Обнови" великі. Она повинна уздорувити й обнови середовище. Коли Обнова дасть справедливу розв'язку соціального питання, то це буде відповідь комунізму і капіталізму.

Другий дискусант торкнувся справи укр. католицизму, що його тов. Грицак порушив в рефераті з історичної перспективи. Український католицизм дуже давний. дискусант пригадав давні зв'язки, та контакти Української Церкви з Римом, зі західними церквами та зі Заходом взагалі. Український католицизм куди старший позн 988 рік, який був лише завершенням та публичним державним проголошенням християнства, що вже кілька десятків літ перед 988 р. було на Україні. "Обнова" повинна причинитись до зближення та взаїмного пізнання обох Українських Церков. Вкінці дискусант видвинув концепцію майбутнього укр. Католицького Патріархату в Києві. Тоді стоялиб на сторожі нашої національної та релігійної окремішності від Поляків - о б р я д, а від Москалів - в і р а.

Черговий промовець завважив, що Обнова повинна постаратися щоби український католицизм вийшов на широке міжнародне форум. Повинна інформувати закордон про справи, які нас болять, ревіндикувати українські назви для укр. історичних та культурних памяток музейної вартости, що знаходяться за кордоном під назвою: Russicum і Polonicum /так напр. в Римі./.

Останній дискусант торкнувся відношення "Обнови" до націоналізму та підкреслив важку позицію українського католицизму. Після нього Обнова мусить зайняти становище до двох головних проблем: націоналізму й православ'я. Сьогодні довершується інвентаризація націоналізму. Націоналізм нинішнього покоління не є той що був. Націоналістичний ревізіонізм шукає попрами українського націоналізму. Це сьогодні конечне.

Відносно православ'я: до світової війни український католицизм виявлявся у ворожому наставленні до Православ'я. Після війни православ'є зістало революцією скинене з російського воза і українському католицизму не стало суперника. Український католицизм набирає власного питомого тягару.

Сьогодні становище Обнови не є таке просте й легке, як напр. католицизму в Італійців Еспанців, а то саме через проблему

призначеного поширення на схід /"Par vos mei Rutheni orientem convertentem" /.

Сили соціалізму не слід собі легковажити. Як що йде про оспорювання, то це треба робити науково.

На закінчення дискусії голова федерації Мгр. Перейма запевнив, що заторкнені проблеми будуть порушені та обговорювані на сторінках Бюлетину, та в окремих доповідях.

Зізд прийняв постанову вислати привіти до Опікуна федерації Преосв. Івана Вучка, духовника о. Мельника та Генер. Секретаріату "Пакс Романа".

Товариський Вечір /про котрий мова в хроніці цього Бюлетину/ займав рямці цього першого скромного Зізду "Обнови", що мав на цілі головне: оформити федерацію. Зізд виконав своє завдання.

Як федерація виконає своє завдання, та як розгорне працю - це покаже найближчий рік діяльності та другий її Зізд.

Ю.К.

ПОМІРЮВАНИЙ НАПРЯМ АБО СОЦІАЛІЗМ.

"Цілоком поміркований є другий напрям /в протиставленні до комунізму - прим. переклад/ який задержав назву "соціалізм". Цей соціалізм не тільки не відкидає застосування насильства, але також злагіднює до певної міри і класову боротьбу і знищення приватної власності, а навіть її задержує. Можна припускати, що соціалізм злікався своїх принципів та висновків комуністичної практики і прихилиється до прагд, які християнська традиція визнає як віснесці та святі, і шукає зближення до тих прагд. Не ~~за-~~ ^{См.}перечити, що соціалістичні домагання часом дуже зближаються до справедливих постулатів християнських суспільних реформаторів".

/Мана IIй XI, енцикліка "Quadragesimo Anno" розділ 113./

О г л я д.

14-ий З'їзд ЦЕНТРАЛЬНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА /ЦЕСУС/

З'їзд відбувся в днях 9-10-11 жовтня 1948 в Мюнхені в присутності 35 делегатів студентських товариств, об'єднаних у ЦЕСУС-і.

Управа ЦЕСУС-а зложила звіти за час своєї каденції, що тривала від об'єднаного Всестудентського З'їзду на Фраймані біля Мюнхену в червні 1947 року. Зі звітів виходило, що більшість праць впала на Президію й Секретаріят ЦЕСУС-а, підчас коли, референтури були, за малими виїмками, або малодіяльні, або навіть зовсім не розпочали діяльності.

До досягів попередньої Управи треба зачислити з'єднання впливу й авторитету посеред студентства, яке зі своєї й несвоєї вини було в попередніх роках (ще перед 1945 роком) місцем групової боротьби та взаємного ображування. По об'єднанні студентських централей - не стало вже формального приводу до спорів, яких корінь лежав радше в політичній області. Не запускаючися в групові спори Управа об'єднала біля себе посеред студентства одиниці готові до позитивної праці. Завершенням того змагання було влаштування Студентського Ідеологічного Конгресу. Хоч і цей Конгрес як влаштування випередив ідеологічну працю окремих світоглядних угруповувань, то все ж таки довів до того, що попередньо фозсварені - зішлись в одній залі й могли змірятися своїми духовими світоглядними надбаннями.

Із інших праць попередньої Управи заслуговує на підкреслення видання друком журналу "Студентський Вісник", що якісно є на належному рівні, але кількісно (дотепер появилися тільки два числа) залишає багато до побажання. Також "Студентський Прапор" (Іннсбрук, Австрія) доказує оживлення й рухливить наших колегів в Австрії.

Праця Управи ЦЕСУС-а натрапила у звітному періоді на труднощі: утруднений контакт із низовими клітинами, часті зміни в складі Управи, брак достатніх фінансів і т.п., не дозволили на повне розвинення передбаченої діяльності.

Дискусія над звітами мало спричинилася до знайдення шляхів поправки чи конкретних проєктів для улекшення праці майбутньої Управи. Натомість З'їзд змарнував багато годин дня й ночі продовжуючи несуттєві спори (прим. справа черговости З'їзду; вкінці стало на тому, що З'їзд буде 14-им із черги). Сюди належить теж "обструкція" угруповання націоналістів-солідаристів (яке зуміло мати на З'їзді більшість делегатів), проти прийняття соціалістичної групи "Суспільного Гуманізму" як надзвичайного члена ЦЕСУС-а.

Основний тон надавав З'їздові і тим разом двоподіл серед націоналістичних угруповувань, з тою тільки різницею, що "партією" більшості стали націоналісти-"солідаристи". Поминаючи деяку загониюстість цього середовища, виявлялася прим. у ставленні недоречних внесків й проволіканням безпредметних дебат; на З'їздові панувала атмосфера, яка подавала надію на те, що співпраця поміж окремими угруповуваннями є можлива. З'їзд врешті виявив, що на студентським тефені починають доходити до голосу й інші світоглядні групи. Ці світоглядні групи були відповідно чисельно заступлені на З'їзді, тому, що вони, звертаючи головну увагу на світоглядну працю, занедбуючи чисто організаційну діяльність.

Стріча й змагання окремих груп на З'їзді дали можливість сконфронтувати й порівняти духову силу партнерів та їхні спроможности. Не-

найменше кількох груп можна взяти на себе відповідальність за ведення агенд студентської централі. Мабуть тільки страх, взяти на себе єдину й виключну відповідальність за добро студентської справи, змусили вже вибрану Управу (зłożену з прихильників угруповання націоналістів-"солідаристів") зректися ін корпоре своїх функцій.

Тоді залишився вибір Управи на основі коаліційній. Так і сталося. 14-ий 3'їзд ЦЕСУС-а вибрав Управу, до якої входять представники кількох груп.

Ми дозволяємо собі висловити застереження супроти методи скомплектування Управи. Коаліційність у цьому випадку потрактовано за дуже дослівно. Замість того, щоби до Управи увійшли люди, що хочуть і вміють працювати, окремі угруповання виделегували тамтуди своїх представників, хіба мабуть на те, щоби: займати почесні місця. І так в теперішній Управі ЦЕСУС-а знайшлися попри випробуваннях працюючих співробітників - люди принаккові, Богу духа винні, яких окремі групи виделегували тільки тому, що існувало припущення їхньої ближчої або дальшої приналежності до даної групи. Голова ЦЕСУС-а буде мати клопіт із таким складом Управи, так при праці його другої каденції, як і при звітах на 15. 3'їзд ЦЕСУС-а. Ми його хочемо в тому потішити, бо він буде тоді, на нашу думку, в праві сказати: "Прошу дуже, всі ми були при владі, і всі несемо відповідальність, а зокрема поставлені мені вами до диспозиції співробітники".

Ще кілька слів про участь "Обнови" у 3'їзді ЦЕСУС-а. Про "Обнову" часто згадувано підчас 3'їзду. Її імени уживали (і надуживали) при групових розгрівках й творенні коаліції. "Обнова" брала участь у 3'їзді як надзвичайний член ЦЕСУС-а (з дорадчим голосом). Делегатів, які б заступали офіційне становище "Обнови", вона на 3'їзд не вислала. У 3'їзді брали участь вправді члени "Обнови", але вони виступали від інших світоглядово-ідеологічних угруповань. І коли в пресі (гл. "Промінь"-Мюнхен) появилися вістки, що "Католики" брали участь при розподілі функцій чи тек, то це з одного боку неправдиве, коли під "Католиками" (у версії "Променя", а також "Української Трибуни") уважається офіційне середовище "Обнова", а з другого - смішне і недокладне; бо на тузину членів Управи ЦЕСУС-а в, мабуть, три четврті-католиків.

Не вважаючи на те, що "Обнова" немає своїх офіційних представників у теперішній Управі ЦЕСУС-а, то Федерація ТУСК "Обнова" буде активно співпрацювати з ЦЕСУС-ом. Це буде тим більше удекнене, що в Управі ЦЕСУС-а є кількох активних членів "Обнови".

Світоглядowo-конфесійне середовище "Обнови" має дещо інші цілі як другі світоглядові об'єднання посеред нашого студентства. Воно різниться від них, в першу чергу тим, що не встановить перед собою практичних групово-політичних цілей. Ціль "Обнови" це м.ін. плекання християнського світогляду серед свого членства, але також і поширення того світогляду в студентському середовищі. Вже від самого початку свого оснування "Обнова" стояла отбором для усіх студентів, без огляду на їхню політичну приналежність. Від членів вимагала вона тільки одного: позитивного відношення до засад християнізму.

Тепер до "Обнови" належать студенти із різних політично-групових середовищ. В "Обнові" вони знайшли не тільки спільну платформу співпраці, але що найважливіше, спільний духовий зміст, який єднає й лучить їх у понадгрупову духову спільноту: християнську громаду студентів.

ТИЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ СТУДІЙ "ПАКС РОМАНА" В ЛЮКСЕМБУРГУ.

При кінці липня цього року, в Люксембургу відбувся Тиждень Соціальних Студій "Пакс Романа", який був zorganizований Підсекретаріатом для суспільного формування й діяння при Міжнародному Русі Католицьких Студентів. Майже 50 студентів, що репрезентували близько 20 країн були присутні на цій міжнародній стрічі. Заступлені були там майже всі європейські країни від Великої Британії на заході почавши, на Польщі, Румунії й Україні на сході скінчивши (делегати цих останніх були відпоручниками їхніх еміграцій); були також присутні там два делегати із ЗПЛА. Ця стріча делегатів підчас Тижня Соціальних Студій у Люксембургу була завершенням зусильної праці Підсекретаріату від закінчення війни. Вона мала на меті відновлення й примінення програми праці Підсекретаріату в практиці.

Підсекретаріат для суспільних справ при "Пакс Романа" - як звучить його повна назва - був zorganizований на міжнародному Конгресі "Пакс Романа" в 1933.р., коли порушено проблему "соціальної акції" католицьких університетських студентів. Першим місцем осідку Підсекретаріату був Люксембург, підчас війни аж до 1946.р. - була Канада, а від 1946.р. за рішенням Міжфедерального З'їзду в Еставаер та Фрібургу - знова Люксембург. Його теперішнім керівником є о.Петро Ельхерот.

Повоєнне становище Європи та нове й розширене поле дії між студентами повоєнної "Пакс Романа" заставило Підсекретаріат взятись негайно до нав'язання нових контактів, до розв'язки нових проблем і до впровадження нової техніки зв'язку, щоб виконати своє завдання ініціювати й координувати "соціальну акцію" Руху.

Першим кроком у цій праці була анкета в трьох мовах випущена й розіслана в листопаді 1946.р. до всіх приналежних федерацій. Відповідь на неї була вповні задовольюча. Вона показала, що Підсекретаріат матиме дуже багато праці, що конечно цю працю починати основно від початку, бо велика частина католицьких студентів не має зацікавлення соціальними справами. З огляду на це підсекретаріат вирішив присвятити свій перший міжнародний З'їзд, вибираючи для нього тему: "Як побудити між католицьким студентством зацікавлення соціальною проблематикою?"

Тиждень соціальних студій "Пакс Романа" почався в неділю 25.липня величавою Службою Божою, яку відправив Іх Ексцеленція Впр. Йосип Філіп, люксембурський єпископ, що у своїй привітальній проповіді підчеркнув велике значення "Пакс Романа" при впровадженні соціального порядку й при встановленні миру на світі. Відкриття сесії започаткували привітальні промови о.П.Ельхерота, п.П.Фрідена - міністра виховання в Люксембургу, та п.Р.Мільота - Президента "Пакс Романа" (секція інтелектуалістів).

Перші дні сесії присвячено відчитам та дискусіям про соціальні програми сьогодишнього світу й відтак формуванням відповідних практичних заключень для студентської самодіяльності. Факт, що делегати майже всі (за виїмком двох) були з Європи, сприяв цьому, що обговорювано проблеми навіть дуже специфічного характеру.

В програмових заложеннях З'їзд ділився на дві частини: "Федералізм" та французький авангардний рух "Економія й Гуманізм".

Соціальну програму федералістичного руху представив п.І.Бухман

(бельгієць) і розвинув її п.Ал.Марк. Він заявив, що людська особа мусить розвиватися на принципах дій людської спільноти, в пошані до повної природи конкретної дійсності проти духа стандартизації й механізації та в респекті до самостійності менших формаций, розвиток яких має бути координований, але не паралізований силою згори. При розробці його проблем Марк часто покликався на Папські енцикліки, однак розв'язуючи питання власності, продукції, кредиту й т.п. він викликав завзяту дискусію.

Рух "Економія й Гуманізм" заступав о.Копф О.П., знавець "християнської соціології". Він у своїх докладах "Капіталістична та комуністична людина" й "Духовість акції" представив основи цього руху вказуючи також на досліджування конкретної дійсності при допомозі модерних наукових метод та в реалістичному дусі уникаючи однак при цьому фальшивого ідеалізму та фарисейських пересудів.

Порівнюючи людину капіталістичного світу й людину комуністичного світу о.Копф заявив, що обі системи комуністична й капіталістична ведуть до поневолення й занепаду людини: капіталізм - своїм терором гроша, марксизм - запереченням трансцендентальних вартостей. "Безперечно" - ствердив далі о.Копф "що й ці обі системи мають свої позитивні сторони: капіталізм - на полі індустрії, коли крикає дійсну відвагу й не відкидає моральної сили; комунізм - у своїй конструктивно-волячкій поставі у відношенні до відповідальності перед своїм соціальним оточенням (milieu) та в твердому змаганні до ідеалу світу, де всі сили будуть запряжені до служби людині. Ця візія марксизму є так приманлива, що самотнім засобом проти неї є практичний християнізм, - християнізм правдивої любові ближнього окриленої шляхотною візією про людину, як творіння Божого, призначене до вічності".

В далішій доповіді про "Соціальну відповідальність католицького студентства" проф.Вестфален висвітлив потребу відновлення "соціальної ментальності" та практично-соціального формування студентства під кутом його майбутньої професії та відповідальності, якої професія вимагає. Він згадав при тому, що між протилежними собі соціальними ідеологіями зайшла еволюція і сьогодні вже не стоять проти себе лібералізм і комунізм у своїх класичних формах, але радше лібералізм, що шукає порядку у свободі, та комунізм, що хоче забезпечити свободу у порядку. Це нове змагання получити теорію з конкретними вимогами життя дає шанси нам, християнам-католикам показати, що мистецькою синтезою можна получити разом і порядок і свободу.

Щоб мати повну уяву проблем, що виникають із практики життя, делегати зробили екскурсію до сталеварні "Тер Руж", де мали змогу бачити повноту вимог і шансів робітничого життя. Ця жива ілюстрація була так сильна, що 3-й ізд. схвалив правильну пропозицію, щоб творити групи студентів, які для пізнання повноти проблем і питань робітника піднялися б працювати один рік чи то у фабриці, чи на фермі. Безпосереднє пізнання пекучих питань напевно принесло б бажані плоди.

Кінцеві засідання тижня соціальних студій були присвячені визначенні програми праці для Підсекретаріату, де й вирішено: посилити координаційну акцію соціальних рухів, при допомозі регулярного зв'язку, зв'язковою білетеною, та журналу "Social Vademecum". Федерації мають дбати про соціальне формування своїх членів воя-

кими способами: рефератами, закладанням соціальних гуртків, пресою і т.п. Федерація має назначити звязкового до Підсекретаріату для кращого звязку.

Тиждень Соціальних Студій закінчився стрічею делегатів із Люксембурьським студентством у Ратуші Люксембургу, де при піснях різних національностей та в теплій і гостинній атмосфері гостей застала пізна ніч.

/За журналом "Пакс Романа" -
зреферував студ.екон.

В. Чоник.

ПРАЦІ ТВОРЯТЬ ВЛАСНІСТЬ.

З цього факту виходить чераз, що приватна власність зовсім відповідає природі...але природа не булаб всилі без допомоги людської праці принести обильних плодів. Однак через те, що людина прикладає при здобутті природних дібр винахідливість і фізичну силу, вона /людина/ приласнов собі особисту частину матеріяльних дібр, яку власною працею запрацювала і позначила одночасно печатю своєї особи. В наслідок того є зовсім правильно, що людина претендує на цю частину як на особисту власність і що ніхто не сміє цього права нарушити.

/Папа Лев XIII. Енцикліка "Рерум новарум", розділ I4/.

ДОМАГАННЯ ПРАЦЮЮ РОЗПОДІЛУ ЗЕМНИХ БАГАТ.

...Отже кожному треба віддати його уділ на добрі і багатві /цього світа - прим. переклад./, і ми мусимо довести до того, щоби розподіл земних дібр, який сьогодні - це кожна виникала людина мусить признати - терпить на тяжкі недомагання через великі різниці між малим числом багатів і великими масами незаможних, міг знову відбутися після норм загального добра або соціальної справедливости.

/Папа Пій XI. Енцикліка "квадрезімо Аньо", розділ 58./.

З ДІЯЛЬНОСТІ "ПАКС РОМАНА".

Підчас літніх ферій 1948.р. "Пакс Романа" розвинула живу діяльність, зокрема на терені міжнародного зближення та співпраці католицьких студентів. Згадуємо тут тільки про найважливіше. В Понтуас (Франція) студенти-медики розглядали проблеми своєї професії у світлі католицьких засад на нарадах улаштованих Медичним Підсекретаріатом "Пакс Романа". Про працю Підсекретаріату Соціальної Акції на 3"їзді в Люксембургу звітуємо на іншому місці цього числа. В Швейцарії відбувся Міжнародний Студійний Тиждень академічних душпастирів з 12 країн. "Обнова" взяла участь тільки в Студійнім Тижні в Люксембургу".

Після літніх ферій відбулося у Фрайбургу (Швейцарія) в днях 12-17 вересня

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ "ПАКС РОМАНА",

в якому зібралися члени Головної управи і Підсекретаріатів. (Від "Обнови" брав участь член Головної Управи п. інж. З. Салій). Головна Управа затвердила час і місце двох 3"їздів, які мають відбутися в найближчій році в Мексику, а саме: Третій Міжамериканський 3"їзд (18-22 квітня 1949) і Міжфедеральний 3"їзд від 25 до 30 квітня 1949. Головна Управа почала приготування до великого Світового Конгресу в 1950 році спільного для "Пакс Романа" студентів та інтелектуалістів, який відбудеться в Голландії. Завершенням цього Конгресу стане проща до Риму.

ПУБЛІКАЦІЇ.

Головна Управа уповажнила Ген. Секретаріат видати друком пропагандивні розвідки і спеціальні брошури про різні ділянки "Пакс Романа" - студентів, М.ін. Ген. Секретаріат у співпраці з Медичним Підсекретаріатом видасть праці 3"їзду студентів-медиків, що відбувся в Понтуас.

ДОПОМОГА.

Головна Управа висловила думку, що співпраця "Пакс Романа" в рамках Світового Фонду Допомоги Студентам повинна і на майбутнє бути вдержана. Після того вона розглянула пропозицію 3"їзду інтелектуалістів "Пакс Романа" в Лондоні про створення спільного відділу допомоги для обидвох "Пакс Романа" (студентів і інтелектуалістів). Ця справа буде ще раз обговорена і вирішена на черговім засіданні Гол. Управи.

ІНШІ СПРАВИ.

Вирішено скріпити звязки і співпрацю з ЮНЕСКО, Міжн. Червоним Хрестом і т.п. Дальше рішено виготовити плян діяльності "Міжнародних Кружків", які кожна федерація повинна у себе улаштувати. Ціль цих кружків: студії міжнародних справ і взаємне пізнання. Ген. Секретаріат готовий вислати зацікавленим плян праці і відповідну бібліографію.

НАЙБЛИЖЧІ ПРАЦІ.

В днях 2-7 січня 1949 "Пакс Романа" улаштовує у Швейцарії "Студійний Тиждень про університетську Католицьку Акцію".

Про програму і мету цього "Тижня" повідомимо в черговому числі нашого журналу.

x+x+x+x+x+x+x+x+x+x

Федерация "Обнова" розвиває посилену співпрацю з "Пакс Романа", наскільки нам на це дозволяють теперішні обставини, а зокрема присутність співробітників посеред нашого членства. Після сфєрплення нашої участі в Підсекретаріатах Соціальної Акції і Економічних та Суспільних Наук ми поробили приготування для співпраці з Медичним Підсекретаріатом у Парижі. З огляду на брак зацікавлених не можемо навязати контакту з Підсекретаріатами Правничим, Фармації, Студентон, Про Орієнте /для Східних Церков/ і ін. Ціль Підсекретаріатів: студії проблем у світлі католицьких засад і співпраця студентів з погляду різного звання. Ми закликаємо наших членів і прихильників зголошуватися до співпраці в згаданих підсекретаріатах.

x+x+x+x+x+x+x+x+x+x

ЗІЗД МІЖНАРОДНЬОГО РУХУ КАТОЛИЦЬКИХ ІНТЕЛЕКТУАЛІСТІВ

"ПАКС РОМАНА".

В продовж 25 літ свого існування була "Пакс Романа" організацією Міжнародного Руху Католицьких Студентів. На Зізді у Фрайбурзі в Швейцарії, ділиться вона на дві частини, на організацію студентів та старших. Цей поділ остаточно оформився в 1947 р. на конгресі "Пакс Романа" в Італії. Там повстає попри давнішу організацію Міжнародного Руху Католицьких Студентів нова організація Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів. Перша з них відбувалася свої наради в Анціо, друга в Римі, а на закінчення конгресу обі організації відбули спільну нараду в Ватикані.

Членом Міжнародного Руху Католицьких Студентів від 1930 року є Товариство Українських Студентів католиків "Обнова", яка вже від ряду літ бере участь у зіздах "Пакс Романа". На конгресі "Пакс Романа" в Італії 1947 р., на якому саме оформлено організацію Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів, його членом стає Українське католицьке Академічне Об'єднання "Обнова".

Патроном "Пакс Романа" є св. контарде Феррінті, якого канонізація відбулася в часі минулорічного конгресу "Пакс Романа" в Італії. Протектором цієї міжнародної католицької організації є кардинал Пипарді, Церковним Асистентом Фрайбурський єпископ Шарієр. Осідком обох галузей "Пакс Романа", студентів та сєнторів, є Фрайбург в Швейцарії, де цю організацію було основано 1921 р.

Спільну Управу обох відділів "Пакс Романа", а то МРНС та МРНІ, творять їхні Президії. Кожен з цих відділів має свою Управу, окремий Секретаріат та відбуває щорічні

зїзди своїх делегатів. щотри роки мають відбуватися спільні конгреси обох відділів. Найближчий такий конгрес має відбутися 1950 року в Голандії.

Студенський відділ "Макс Роман" відбув цього року свій зїзд в Спа, в Бельгії, в місяці квітні. Про цей зїзд та участь в ньому відпоручників ТУСК "Обнова" були дописи та інформації в попередніх числах Бюлетину "Обнова". Як уже відомо, на цьому зїзді до Управи МРКС "Макс Романа" було обрано представника УСР "Обнова". Цей пост обняв п. Зиновій Салій, який зараз у "Макс Романа" є представником федерації Українських Студентів католиків, що повстала в місяці жовтні ц.р. в Мюнхені, на зїзді філій УСР "Обнова".

Наступний зїзд МРКС "Макс Романа" відбудеться наступного року в Мексико, в часі латинських Великодніх Свят. Відділ сенторів "Макс Романа" відбув свій щогорічний зїзд у місяці серпні, у Вейр, 6. Лондону. наступного року відбуде МРКІ свій зїзд у Люксембурзі, у місяці липні.

Міжнародний Рух католицьких інтелектуалістів об'єднує около чотири десятки католицьких організацій.

На щогорічному його зїзді у Ст.Едмонде Каледж у Вейрі, біля Лондону, в часі від 12. до 17. серпня, було обрано дві сотні делегатів, що репрезентували 24 держави.

Щопри організаційні справи була реферована та передискутована м.ін. справа декларація прав людини та справа допомоги інтелектуалістам. У звязку з першою справою була прийнята католицька декларація прав людини, що її опрацював проф. Мьпраделльо дубуа. Ця декларація прав людини призначена для однієї з Комісій ООН, що займається саме спрацюванням декларації прав людини.

До дискусії над проблемою допомоги інтелектуалістам багато цікавого матеріалу висловив делегат США, проф. Теїлор. У звязку з цим є запроєктований переїзд інтелектуалістів з-поміж дїї до США, збірки на стипендії та акція приміщення науковців на американських університетах. до цієї проблеми зайнята також обширне становище українська делегация. Речник нашої делегации вказав на те, що допомога студентам та інтелектуалістам, що перебувають під сучасну хвилину на вигнанні, як жертви сучасної політичної ситуації на Сході Європи, є не тільки їхньою справою, але справою цілого культурного світу. Від правельної розвязки цієї проблеми буде залежати у великій мірі майбутня співпраця між Заходом та Сходом.

Наради зїзду Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів у Вейр відбулися у згармонізованій атмосфері. Вони черговий раз виказали далекосягнє значення таких стріч представників різних національностей, що їх об'єднує загальна католицька ідея. Тільки на базі загальнолюдських ідей можна шукати розвязки наболілих проблем нашої переломової доби. А що... можна було дійти до бажаного успіху, як передумовою являється konieczність "Омніа реставраре ін Хрісто", що є угольним камнем діяння католицької Акції, а тим самим і "Макс Романа".

Ю. Щ-а, Байройт

Кальдерон: "ТАИНСТВО СЛУЖБИ БОЖОЇ"

/репортаж/

Байройт - місто Ліста й Вагнера.

Байройт залишається в пам'яті задля свого Фестшпільгавзу, Опери і інших історичної вартості народних надбань.

Для мене останеться в пам'яті Байройт передовсім завдяки містерії Кальдерона: "Дас Геймніс дер Гайліген Мессе", яку я тут бачив.

Вечір, 15 липня я пішов в напрямі середмістя.

Скоро замайоріла перед моїми очима висмикутна вежа старого замку з 1610.р. і за кілька минут я стояв на подвір'ї замкової, колись євангелицької святині тепер католицької церкви - Шльоскірхе.

Чути було звуки органів. Невже нині правиться якесь богослуження?

Я відчинив двері і в притворі побачив оголошення: "Дас Геймніс дер Гайліген Мессе". Нині третя й остання вистава.

Я читав його недавно, але забув і тепер сторгнуло мене вдовolenня, що буду міг цю містерію побачити.

Сидячих місць вже немає. Органи грають початкову мєльодію.

На престолі крім електричного світла світиться дві звичайні свічки, як до Служби Божої.

По лівій стороні, при степенях стоїть жінка й дівчинка. Жінка убрана в біле виступає в подоби ангела і в ролі конференсієра, а дівчинка грає роль дитини, яка буде пізнавати найбільшу Тайну - Службу Богу.

Властиву дію починає Адам на степенях престола. Його переслідує совість і докучає йому. Він дуже терпить по втраті раю; напереміну розпачає і просить Бога прщення; вкінці не знає чи нарікати, чи молитись, але це друге перемагає. В розпучі кидається на степені престола і молиться: "Господа помилуй". Це прохання повторяє далі, встаючи й відходячи від престола.

На хорах в супроводі органів співають: "Kirie елейсон"...

До престола приходить Мойсей і в своєму монолозі розказує історію жидівського народу та просить Бога прощення його народіві провин.

Під кінець цього монологу з захристії чути голос св.Іоана: "Це голос Вопіючого в пустині; я приготавляю дорогу Тому, що по мені іде, і Якому я негідний зав'язати шнурок Його обуви."

Мойсей відходить.

"Це був Інтроїт. Дотеперішня відправа символізувала старий завіт; тепер почнуться новозавітні події і тому священик переходить з правої сторони престола на ліву, - говорить дитині ангел.

Органи грають: "Слава во вишних Богу..." (Глґорія...)

Збільшується світло. Входить чотири особи,

"Хто це такий"? - питає дитина.

"Це Ісус, апостол Іоан, Павло й жид" - відповідає ангел.

"Хто Ти такий бідний приходиш до нас? Ти пророк? Бог?... і приходиш без громів, без слави?" - каже жид до Ісуса.

"В славі і з громами прийду вдруге на кінці світа судити живих і мертвих" - відповідає Христос.

"Він хулить, Він не є Бог. Я не вірю Йому. Савле! Ти ходи зі мною. Ми не визнаємо таких пророків!" - кричить жид.

"Так, я буду з тобою" - каже Савло до жида - "це не Бог і Його треба знищити." Тут Савло кидається до Христа з мечем. Хвилина напруження.

Ісус лагідно підносить руку і це вистарчає. Савло падає перед Ним на коліна, благає прощення та хоче віддати Йому свій меч. "Я піду за Тобою, Ісусе, я вірю, що Ти Бог! Прости мені!"

"Від нині меч замінюєш на перо. Будеш зватися Павлом і писатимеш до людей" - говорить до нього Ісус, а він стає по стороні Йоана. Христос бере з престола Євангеліє, подає Йоанові, а цей читає: "На початку було Слово і Слово було в Бога і Богом було Слово..."

"Це було Євангеліє" - каже дитині ангел.

"Ви не можете лише слідкувати за подіями, ви мусите вірити" - говорить до всіх Ісус, а вони відмовляють "Віру"...

"Це Кредо" - пояснює далі дитині ангел.

"Чуєш, Він творить нове царство, не вір Йому, ходи зі мною" - старається переконати Павла жид і розлючений кидається до Христа, але апостоли відтручують його. "Докажи мені, що Ти Бог; зроби чудо" - домагається жид.

"Ти хочеш чуда"? - каже Христос. "Дивися. Беру воду й вино і жертвую це за гріхи світа."

"Це слідуюча частина Служби Божої - Пожертва" - оповідає ангел дитині. Жид цікаво приглядається Покривуванню і вмиванню рук, а коли Павло каже: "З Твоїх рук Бог напевно прийме жертву", клякає, цілує одіж Христа і кричить: "Так, Ти Бог. Ходи! Я заведу Тебе до міста... Осанна, осанна, осанна!"

В супроводі органів виконують: Санктус, Санктус...

Всі виходять. Лишається лиш ангел і дитина. "Бачиш, після Кредо слідує Покривування, вмивання рук і Канон Служби Божої - тріумфальний в'їзд Ісуса до Єрусалиму. Це була радісна частина Служби Божої, а тепер слідує сумна - Страсти."

Світло гасне. Світитися лиш дві звичайні свічки, конференсієр і дитина відходять, а на ступенях престола стає знову Христос, сам.

Події починаються від Оливного Городу: "Отче, як можна, візьми від мене цю чашу, але нехай діється Твоя воля, а не моя."

В захристії Юда подзвонює грішми. Він вже зрадив Христа.

"Юдо" - паде страшне слово Ісуса, Який терпить.

В захристії чути голос Пилата: "Він невинний. Що з Ним зробити. Випустити вам Вараву чи Ісуса?"

"Він не Месія. На хрест Його" - кричить розлючена жидівська товпа.

"Я Месія" - в боді але грімко відповідає їм Христос.

"Розпни, розпни Його" - падають дальші оклики жидів.

Тимчасом Ісус молиться: "Отче, відпусти їм, вони не знають що творять."

"Ти Син Божий? Зійди з хреста!" чути з захристії.

Це пригадує, що Христос вже висить на хресті між розбійниками і це один з них так до Нього говорить.

"Отче наш, іже еси на небесіх..." - молиться Ісус, а скін-

чивши каже: "Илі, Ілі, ліма саваздані" /Боже, Боже, чого Ти оставив мене?/.

Органи грають відповідну мелодію, яка форте кінчиться і символізує смерть Ісуса на хресті.

Попри престіл проходить Юда і в розпучі жалує гріха, але совість не дає йому спокою. Він іде покінчити життя.

Дзвонить дзвінок. На хресті довершилась жертва. Ісус обернений до престолу говорить: "Прийміте адите - це тіло моє". "Пийте од неї всі - це моя кров, що илється за ваше спасіння".

Збільшується освітлення. Входить Йоан і Павло. Органи грають радісншу пісню. Апостоли клякають, відмовляють "Вірую Господи і ісповідаю". Опісля Ісус бере чашу і причащає з неї Йоана.

"Пийте мою кров і будьте ви в мені, а я буду у вас". Потім Йоан причащає наверненого Павла і клячучи ~~жжж~~ подає чашу Ісусові. Ісус благословить їх кажучи: "Благословлю вас, пийте і терпіть як я, а я вам буду все помагати".

Так відбувається Причастя, коли правиться служба Божа з діяконами" - розказує даліше дитині ангел. "А після Причастя є благословення й остання Євангелія".

"Так, кров його напевно впаде на нас і на наші діти" - каже жид, який цілий час слідкував за подіями при престолі - "Я терплю, але я хочу побачити трійцю і тоді щойно остаточно повірю".

"Не прогинай" - відповідає йому Йоан - "дивись, твій брат Павло щастливий, він не бачив, а повірив".

"Нехай буде один пастир і одне стадо" - каже Павло, а Йоан читає своє Об'явлення про страшний суд, всі клякають, а Ісус з словами "Я буду з вами до кінця світа" відходить.

"Це кінець Служби Божої" - розповідає ангел. "Як бачим це одна нерозривна цілість. Це велика тайна, пізнання якої дасть тобі змогу слухати Служби Божої з відповідною набожністю і зрозумінням, а тим самим добути більшу користь для своєї душі".

Органи грають фінал, а люди поволі розходяться.

Присутні німці уважно слідкували за акцією, а навернення Павла і страсти Ісуса викликали в деякого сльози. Це були найкращі та найбільш зворушливі моменти містерії. Особливо добре вийшли страсти. Їх обдумано так, щоб глядачі не мали перед очима великої кількості осіб і через це не втратили зигаль-ного образу дії в часі Богослуження. Всі страстні події були віддані поодинокими репліками св. Письма за куліс, а перед престолом був лише Ісус - священик.

Я старався цілий час порівнювати події, які відбувалися перед престолом з нашою Службою Божою і це дало мені змогу збагнути суть нашої Тайни, відправа якої дуже мало різниться від латинської. Моє вражіння пісню цього було таке: хто бачив цю містерію і хто як слід пізнав Тайну Службу Божу, не матиме її за звичайну собі церемонію чи за якусь церковну парад, коли вона правиться з діяконами, а розумітиме кожний рух священика й діяконів, кожні вислови молитов і так, як сказав єкшнці конференсієр, вислухавши належно Служби Божої осягне велику користь для своєї душі. Дивлюся, що хто бачив містерію "Тайнство Служби Божої", для того кожна відправа цього Богослуження буде збільшувати його цікавість, він буде щораз краще розуміти її, з кожним днем вона буде для нього більш вартісна.

а найважливіша річ, він зрозуміє, що лише вислужання Служби Божої має свою вартість для душі.

Вважаю такою, що було б дуже корисним, якби наша церковна література мала переклад цього твору, щоб вірні могли пізнати Тайну Служби Божої не з проповідей чи рефератів, а наочно побачити і відчувати її суть. Це принесло б їм велику користь, бо було б дуже мало таких, які йшли б на Богослуження з при звичаєння чи з "обов'язку", а спішили б до церкви покріпити свою душу.

Щодо виконання містерії, то воно назагал було добре, шкода лише, що технічні й матеріальні труднощі не дозволили поставити її так, як це подумав і скомпонував творець "Тайни Служби Божої" - еспанець Кальдерон, а дещо скорочено, без рівночасної відправи Служби Божої, без повного застосування хору і музики та незначного скорочення акції, через що глядачі мусли пильніше стежити за подіями, а часом навіть самому собі їх пов'язувати.

- - - - -

УКРАЇНСЬКО - КАТОЛИЦЬКИЙ ХРАМ В СТОЛИЦІ В. БРИТАНІЇ.

5.XII.ч.р. відбулось в Лондоні торжественне посвячення українсько - католицької церкви при вул. Саффон Гіл. 143.

Ця церква ім. св. Теодора Нейтербертійського - це перша українсько - католицька церква на терені Вел. Британії, що віддана українцям, котрі на чужині прагнуть молитися у власних мурах.

Цей храм дещо знищений війною, а завдяки жертвенності українського громадянства Вел. Британії зремонтовану віддав до диспозиції українців Еміненція Кардинал Г р і ф - ф і н. Посвячення довершив Преосв. Іван Вучко.

Головою українсько - католицької Церкви у Вел. Британії є о. Декан Йосафат Жав ЧСВВ.

В душепастирській праці у Вел. Британії є зайнятих її українсько - католицьких священників.

- - - - -

ЧОТИРИ ТИДНІ В СТУДЕНТСЬКОМУ ТАБОРІ ПРАЦІ В ГОЛАНДІЇ.

Наближалися ферії. Горячковий час іспитів добігав до кінця. Ті із студентів, що здавали свої іспити перед феріями, починали застнаавлиятись, що їм робити підчас літа. В університеті появились оголошення, що в різних краях організується студ. табори, де студенти матимуть змогу працювати і таким чином за- платити за свій побут в даній країні. Такі табори творились в Англії, Франції, Голандії, Данії, Норвегії, Швеції, Фінляндії, навіть у Болгарії.

Хоч "наш брат" не має грошей і найрадше пішов би пра- цювати десь тут на місці, в Бельгії, щоб заробити щось, трохи, але, з другої сторони, "манить далечинь", охота побачити нові краї, пізнати нових людей та звичаї.

І тому, коли я довідався, що Верлд Студентс Реліф ор- ганізує подібний табір в Голандії, для студентів-скитальців, я зразу зголосився туди, разом зі 6-ма товаришами.

Відкриття табору було призначено на початок серпня ц.р. Переїхавши через Брюсселю та Антверпен, ми опинилися на голанд ский прикордонній станції Розендаль. Тут довелось нам перейти досить строгу граничну контролю, мимо того що Бельгія та Голан- дия - це дві країни Бенелюксу.

На станції Розендаль чекали на нас голандські студенти з автобусом, в якому вже сиділа група балтійців, поляків та ма- дярів, що приїхали сюди з Німеччини. На жаль, не було між ними українських студентів з Німеччини.

Після двох-годинної їзди автобус привіз нас на місце призначення, - острів Вальхерен, що є сполучений з континентом насипом та мостом. Наш табір був положений більш менш посередині острова, недалеко від його столиці Міддельбургу. Ми розміс- тились по бараках.

Острів Вальхерен є одним із більших островів голандськ - кої провінції Зееланд. Положений при гирлі ріки Шельди, він бо- ронить доступу до важливого бельгійського порту Антверпен. Біль- ша частина острова лежить нижче рівня моря, від якого хоронять його частинно природні дюни, а частинно штучні насипи. Під час війни Німці розбудували тут сильні гнізда надбережної артилерії й таким чином не давали доступу аліантам до Антверпен.

Однаке в 1944 році здобуття Антверпену стало кінечним для аліантів. Антверпенський порт має стати головним портом для постачання воєнного театру в Європі. Тому треба було знищити ар- тилерійські гнізда на Вальхерен. А для цього був один шлях най- лекший: залити острів водою. Так і зроблено: попередивши населен ня, яке евакувалось в вищі положення околиці острову, аліанти збомбардували там, проломивши їх в декількох місцях. Море зали- ло велику частину острова з німецькими батареями включно. Шлях до Антверпен був відкритий і це місто було здобуте незабаром піс- ля цього.

Після звільнення від німців, голандці поставлені перед гігантським завданням: відібрати морю втрачену частину острова, направити насипи та видалити воду. І голандці, які є народом над- звичайно працьовитим, подолали цю велетенську працю. Сьогодні ці- лий острів є знову звільнений від води і є живим прикладом гасла провінції Зееланд: "люксор ет емерго".

Однаке всі наслідки затоплення не далися усунути так швидко і треба ще багато праці і часу, щоб усунути цілком землю та зробити прохідною як колись. для цієї цілі судилося і нам, українським студентам з Дювену попрацювати трохи.

В нашому таборі були студенти різних національностей: з-Німеччини - балтійці, поляки, мадяри; із Франції - серби, румуни, еспанці /республіканці/ по одному: чех, болгарин, албанець та португалець. Всіх біля 70 осіб. Крім того декілька голандських студентів, що були керівниками табору та перекладачами при праці. З українців були тільки ми студенти з Бельгії. Ми надіялись тут зустріти наших товаришів з Франції та Німеччини, однаке, на-жаль, вони не скористали, чи не могли скористати із цієї одноразової нагоди пізнати чужий край.

Недалеко від нас був другий подібний табір, де були студенти зі західних держав і Північної Америки. Трохи далше був віддалений табір студенток, також із західних держав, які були зайняті при зриванні овочів.

Наша праця не була важка, однак не була й легка. Ми працювали три тижні: копали рови й канали, возили землю й тим подібне. щоденно 8 і пів години. - Вечорами завжди відбувалось щонебудь: або мистецька імпреза, яку давали самі студенти та на якій ми, українці, пописувались нашими піснями, або висвітлювано якийсь документарний фільм про Голандію; знову іншим разом доповідь студентів однієї національності про свій край та нарід. Часом приїздили до нас студенти зі сусіднього табору ру і тоді мали ми товариський вечір із танцювальною забавою.

Неділя - це був день, призначений на прогулянки: над морем, або кораблем на сусідній острої.

Після трьох тижнів ми закінчили працю і тоді голандська секція Верлд Студенс Реліф-у запросила нас на кількаденний побут у Газі. Це була справді гарна нагорода за всі труди й невгоди таборового життя на Вільхерен. Ікраз в цей час - /кінець серпня - початок вересня/ голандці святкували п'ятдесятиліття своєї старої королеви Вільгельміни та ісуплення на трон нової - Юліани. У містах, прогарно прикрашених та вечорами освітлених безліччю різнокольорових світл, відбувались великі мандрі-фестації та святкування.

Ми мали також нагоду відвідати ще й другі міста Голандії: Амстердам із його мальовничими каналами та багатими музеями, моголу сл.п. полк. конвоальця в Роттердамі, політехніку в Дельфті та ще другі. Крім цього один із нас українців, студент психології взяв участь в 10-му Конгресі філософії, що відбувався якраз у тому часі в Амстердамі.

Зокрема бажав відмітити наші відвідини в укр. кат. Духовній Семінарії в Кулемборгу. В ній вчиться 40 молодих українців, що бажать посвятитися на службу Богові та Батьківщині. Там зустріли ми своїх товаришів і знайомих. Наші богослови нашіли приміщення в монастирі Отців Августинів, а цілим заведенням, чи радше його матеріальною стороною турбується загальновідома голандська інституція "Апостолат З'єднання". Це насправду оригінальна та одинока ініціатива в західній Європі. Голандські католики зрозуміли положення української Церкви на скитальщині й чином стараються її допомогти у вихованні нових кадрів молодого клиру.

Відїжджаючи з Голандії, ми понесли зі собою гарні спогади про цю країну, її прищеплений нарід та про тих голандських студентів, що організували й керували нашим табором.

З - Н И М Ж О Ї

Ein Leib - Ein Geist (Одно Тіло - Один Дух).

З питань Східніх Церков. Мюнстер 1940 стр. 220.

Книжка є збіркою студій про різні питання Східніх Церков. Вона старається дати змогу німецькому читачеві познако-
митися з деякими проблемами східнього християнства - особли-
во його минулого. Метою книжки є приготувати духово Захід
для приєднання Християнського Сходу до Римської Церкви.
"Для того існує тільки один шлях" - читається в передмові.
"Протилежності, які довели до розділу й перешкоджували раз-
у-раз об'єднанню можемо перемогти тільки через покору, ла-
гідність і терпеливість в душі Христової любові... Чим біль-
ше в Церкві зростає правдива любов Христова... чим більше
ми унаслідимо Того, що прийшов не на те, щоби Йому служити,
але щоби служити іншим, і дав нам заповідь взаємної любові,
чим більше цей дух самовідреченої любові зростатиме на За-
ході і Сході, тим скорше впадуть мури, які нас розділяють,
тим скорше там зрозуміють визнання примату Риму, а ми тим
більш щиро сердно погодимося з своєрідністю Сходу". (ст.15/16).
Три статті трактують про монаший стан на Сході. Догматичній
проблемі присвячена розвідка: "Догма спасення в розумінні
Східніх Церков." Про російське малярство трактують дві стат-
ті: "Деякі прикмети іконографії" і "Христос в новім росій-
ським малярстві". Багатство і глибина культу Непорочної Діви
Марії представлено в причинку: "Марія в набожності візантій-
ської літургії."

Окреме становище у збірці займає нарис "Доля російської Церк-
ви від її початків до нинішнього часу." Її автор Іван фон
Кольєгрівоф, єзуїт російської національності, стоїть на ста-
новищі, що так Візантія як і Рим брали активну участь у заве-
дненні християнства на Русі. В ядрі нарисі представлено даль-
шу трагічну долю російської Церкви, яка від часів утворення
патріархату 1588 року була щораз тісніше запряжена на службу
держави. На тому тлі дійшло в половині 17.ст. до "расколу",
який дав початок роз'єднанню російської Церкви на офіційну-
урядову і "народну". Удержавлення Церкви було продовжуване за
часів Петра I., який скасував існуючий 111 літ московський па-
тріархат, а керму російської Церкви віддав в управу св.Синоду-
департаменту держ.адміністрації.

На маргінесі автор трактує і епоху Петра Могили в Києві, не
вважаючи на те, що київська митрополія ні формально ні фактич-
но не входить в історію російської Церкви. Автор не скриває
свого неприхильного відношення до діяльності київського митро-
полита і знаходить в його діяльності тільки негативи: "Він
(Могिला) і його співробітники були рішучими західниками. Його
Колегія була латинського школом. Латинізації були піддані не
тільки мова, звичаї і теологія, але також ціла психіка народу.
Основним пам'ятником цього часу є "Православне визнання" Мо-
гили, рід катихизму, який є більше "адаптацією" латинських ма-
теріалів як переданням східніх Отців. Це все разом віддаляло
російське (?) автор мабуть стоїть на становищі заперечення на-
ціональної окремішності українського народу - прим. Е.П.) ре-
лігійне почуття від його коріння і зовсім не причинялося до
зближення до католицької Церкви."

Вкінці автор нарису наводить характеристику російської Православної Церкви, яку висловив Іван Аксаков, голова славянофільського руху і віддана православію людина. "Нашу (т.зн. православну) Церкву із становища її адміністрації, пише Аксаков, можна порівняти з конторою або велитенською канцелярією, яка у справі освячення Христового стада таксамо поєтупає як австрійська бюрократія з питомою її брехнею.

"Видається з початку, будьто б заведено в Церкві тільки конейний порядок, але в дійсності в неї забрано душу. Ідеал чистої духовної управи заступлено чисто формальним і зовнішнім ідеалом. Тут вже йде не тільки про світську владу, але головню про світські ідеї, які проникнули в нашу Церкву і настільки позбавили духовенство душі і духа, що воно майже не розуміє правдивої і животворної місії Церкви. Ніде нема такого страху перед правдою як в колах нашої адміністрації, ніде немає такого плазунства як в рядах нашої духовної ерархії, ніде фарисейство не розпаношилося як власне тут, де всяка забріханість повинна бути зненавиджена."

Не зважаючи на те все, автор всеж бачить великі завдатки відродження християнства в російськїм народі. Автор вірить в готовість і здібність душі російського народу, яка стоїть отвором для кожного подуву духа. І вкінці завдає собі питання: "Чи ця душа поверне колись до Соборної Церкви, від якої не відділив її ніколи офіційний акт? І відповідає: "Бог єдиний це знає". На закінчення повторює думку: "Щоби Захід був готовий на ту хвилину, але щоби не поповнив своїх помилок у методах об'єднання Східніх Церков, як це було неоднократно в минулім." (Автор має на гадці м.і. походи Заходу проти народів сх. Європи)...."

Рік після появи книжки Захід рушив на підбій Сходу Європи. Але він приніс з собою найгірше, що міг тільки сплодити шовінізм нацизму і бездушна цивілізація новітнього Заходу. Схід ждав на визволення і на привернення Євангелії правди і любови; навпаки одержав меч, насилля і знищення. І тому не диво, що Схід без ентузіазму і недовірливо дивиться на те все, що приходить з Заходу Європи.

Було великим щастям для Католицької Церкви, що вона ніяк не була ані з'язана ані втягнена в ці сумні події. І теперішнє становище Католицької Церкви, яке висловлюють часто її провідники, дає нам підставу вірити, що з майбутньому зближення Східніх Церков до ідеї єдності Христового стада стане дійсністю. В цїм становищі знову й знову підкреслюється заповідь любови і взаємного порозуміння в душі покори і обопільного служіння.

— Єдиний шлях для того, щоб повстали такі обставини, в яких могло б довершитися приєднання Східніх Церков до Католицької Церкви.

Е.П.

Іван Перелазний: Бог і наука - Ельванген 1947, сторін 101.

Неначе гриби по дощі досе кілька тисяч нових українсько-християнських видань на книжному ринку. До найновіших видань написаних з цього становища є твір Івана Перелазного під заголовком: "Бог і наука". Автор в своїй передмові підкреслює, що не претендує на будьякі нові доведення, чи думки, не визначає нових шляхів, що за їх допомогою можна б краще зрозуміти кінечність релігії, чи науки, лише хоче усунути перешкоди зі шляху, що веде до пізнання їх і самих себе.

Одноча я від себе осмілююсь твердити, що автор майстерно побудував свій твір; хоча не подав найновіших досягів природничих чи технічних наук, що доводили б існування Бога та сенс віри. Автор підійшов до цього питання всебічно, а виловив свої доведення абсолютно безсторонно та об'єктивно. Доложив старань, щоб навести аргументи, за допомогою яких можуть скорше повірити в існування Бога не лише ті, що скорше ідуть за світлом розуму, але і ті, що довіряють голосові інтуїції.

Я прихилився до слів автора, що немов якесь прокляття тяжить над частиною інтелігенції і то не тільки української, але й інших народів, що не є в силі позбутися переконання, що релігія є ділянкою відсталих, реакційних елементів, що релігію не можна поєднати з вільною думкою. При тому ці інтелігенти - атеїсти докладають від себе зусиль, щоб свої "вільнодумні" погляди прищепити молодому поколінню.

Аналізуючи це, приходимо з автором до переконання, що нарід а пріорі вірить інтелігенції, вірить наперед у те, що вона має певні дані, певний ґрунт уникати релігії - і це є найбільшою трагедією.

Треба в першій мірі з'ясувати велике непорозуміння, що вже довгий час тяжить над частиною освіченого людства, яке є переконане, що наука суперечить релігії. Ці люди не хотять перевірити ті факти, що їх подає негативна критика, як безперечні аксіоми, не розглядає їх, не аналізує, бо це, очевидно, вимагає досить часу і праці, а йдуть легшим шляхом, - опираються на готові гіпотези атеїстів та їх неустійнені закони.

Ці спеціалісти - атеїсти, що найменше стикаються з явищами природи; це (за словами автора) дилетанти в природничих науках, що свої твердження опирають на чужих гіпотезах, осліплені в своєму фанатичному бажанні за всяку ціну відстояти свій погляд. Автор на стр. 27-28 доводить, що до пізнання трансцендентального світу доходимо за допомогою шостого зміслу ж інтуїції, яку наука старається не помічати.

- Я від себе додаю: До існування Буття трансцендентального, Первопричини, до існування Бога можемо доходити не лише розумом, але теж і інтуїцією, залежно від цього, що в даній одиниці є краще розвинуте.

Але існування Бога в першій мірі доводимо розумом, що чітко підкреслює Католицька Церква.

Д-р. СТЕПАН БАРАН: "МИТРОПОЛИТ

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ"

життя і діяльність. Мюнхен, 1947. Вид. "Вернигора", ст. 150.

Зпоміж нечисленних гідних уваги книжок, що появились в ост. році - це одна, що її варто придбати до власної бібліотеки.

Цю книжку, що її автор назвав скромною розвідкою - можна сміло назвати спробою монографії, дарма, що не використав багато джерел, сьогодні недоступних.

Книжка має десять розділів. Читач кинувши на них оком - не опреться покусі цікавості, щоби не прочитати душком дев'ятого розділу ("Унійна праця Митрополита"). А це не лише з огляду на тонкість справи, не лише тому, що для самого Митрополита було мрією та життєвим завданням від молодих літ - об'єднати обі українські Церкви, але й тому, що в цьому розділі автор опублікував переписку покійного Митрополита з православними єпископами - в справі зєдинення Церков з рр. 1941 - 1943.

З помічених сімох документів часу, три листи взагалі дотепер ще ніде не були друковані. Помічені листи Митрополита, та відповідь православних Єрархів промовлять до читача самі за себе.

Ця ревелаяційна переписка відзеркалює безпосередньо терпимість, тактовність, готовість піти якнайдалше на уступки та ангельську любов, з якою підходив Князь Церкви до так делікатної, а дорогої йому справи.

Всі інші розділи, та весь зміст книжки можна уняти у дві головні групи: 1) Релігійно-церковна діяльність, та 2) культурно-політична діяльність Митрополита. Першу групу зясував автор - як світський чоловік - бездоганно. До опрацювання другої групи, мабуть ніхто з працівників пера сьогодні на еміграції не чувбися більш покликаним.

Автор, як політичний діяч у львові вже від 1914 року був з Митрополитом в комітетах. Потім, як посол у польському сеймі 1928 - 1939 був його правним дорадником в політичних, адміністративних та господарських справах, та був в ці справи втаємничений. Тож не диво, що становить Митрополита до таких справ, як паціфікація, нищення православних церков на Холмщині (1935) креовання Апостол. Адміністрації на Лемківщині автор накреслив з надзвичайною річезістю та питомою собі докладністю аж до нюансів. Бож ці справи мусіли бути авторові, як послові до Союзу відомі "з уряду". Слід згадати, що автор, будучи адвокатом і нотарем в Холмі 1939/44, був правним дорадником Православного Церковного Управління і Консисторії в Холмі.

Крім згаданих листів містить книжка багато інших документів, проповідей Митрополита, промов, та власних споми-нів автора.

Книжка видана старанно, на доброму папері, переплетена портретами та знімками з життя Митрополита.

Ю.К.

Х Р О Н І К А .
З Д І Я Л Ь Н О С Т И
Ф Е Д Е Р А Ц І Ї "О Б Н О В А".

І. А Н Г Л І Я.

ЗІЗД КАТОЛИЦЬКИХ СТУДЕНТІВ В АНГЛІЇ.

В Лондоні повстав Ініціативний Ко-
мітет для оснування ТУСК "ОБНОВА"
На його доручення студент Єнкала
Юрій взяв участь у Зїзді Католиць-
ких Студентів Вел. Британії, що
відбувся від 15-22 вересня ц.р.
в Hawkesyard в Англії.
Звіт шановного Товариша Єнкали,
який поміщуємо майже дослівно, ки-
дає світло на обставини наших сту-
дентів в Англії та вигляди на сти-
пендії.

Міжнародна Конференція Католицьких Студентів, зоргані-
зована Союзом Католицьких Студентів Великої Британії, відбу-
лася в монастирі оо. Домініканів. Конференції патрунував
о. Мастерсон, архієпископ Бірмінггему. Конференцією проводи-
ли оо. Местер Кінг, Т. Корбішлей та монсінйор В. Ельве. Крім
них виголошували доповіді о. Айво Томас, о. Гікльоп та баро-
неса ван Дракештайн. Організаційною сторінкою Конференції
зайнялася ексекютива Союзу Католицьких Студентів Великої Бри-
танії, на чолі якої стоять пп. М. Савейдж - президент, та Ф.
Данель - генеральний секретар і голова комітету зовнішніх
зв'язків.

УЧАСНИКИ: У Конференції взяли участь представники поо-
диноких студентських товариств / University Catholic Socie-
ties /, що існують при університетах та вищих неуніверситет-
ських школах в Англії, Шотландії, Валії, Північній і Південн-
ій Ірландії. З чужинецьких представників присутні були такі:
Австрія, Чехословаччина, Франція, Голандія, Литва, Латвія По-
льща Україна - Обнова. В Конференції взяло участь приблизно
120 осіб.

Головною проблемою нарад Конференції була проблема мораль-
них основ світового порядку.

Програма поділена була на три частини, а саме: ділову,
церковно-духову та розвагову.

а/ Ділова програма складалася з ряду доповідей на тему осо-
бовости / personality / чоловіка. У кожній з доповідей роз-
глянуто цю тему з іншої точки погляду, напр. історичної, пси-
хологічної, філософської etc. По всіх доповідях, що були по-
ставлені на дуже високому рівні, відбулися дебати, які теж
були на дуже високому рівні. Цикль доповідей закінчено деба-
тами

над практичним приміненням висновків, до яких учасники Конференції дійшли, в майбутньому етапі змагання до створення моральних основ світового порядку.

Дня 21 вересня відбулося засідання представників студентів-небритійців під проводом членів Екзекутиви СКСВБ та при участі капелана оксфордського університету Мюнсіньюра Ельве. Поодинокі представники студентських груп за зйнятком поляка, француза, голяндця й австрійця засували положення їхніх студентських груп. Реляції делегатів литовського, латиського та українського торкалися головно студентів, що перебувають у В. Британії. Литовців є тут: около 30. Латиської статистики не міг подати. Найчисленніша з вище названих груп - це українці.

З М І С Т Т Р Е Ф Е Р А Т У У К Р А І Н С Ь К О Г О Д Е Л Е Г А Т А.

Українські студенти В. Британії є zorganizовані в два студентські товариства світського характеру, а саме: Українська Студентська Громада бувших воєнків. Цифрові дані: студентів зареєстрованих в обох громадах є 207. З цього числа 5 студентів в цій хвилі на різних університетах. Студентів з розпочатими студіями, які в цій хвилині не студіюють, є 71. Абсолютентів середньої школи є 131. 88% загального числа це католики. Цілість можна поділити на три категорії, а саме: б. воєнків польської армії, полонених, і б. полонених та "добровільних робітників з Європи". Поділ цей конечний при розгляді можливостей студій у В. Британії, бо кожна група перебуває тут на інших правах і з кожною групою є звязані іншого роду труднощі /за винятком фінансових, які є однакові і у всіх трьох випадках/. Підготовляється заложення Католицької Студентської Ідеологічної Організації, яка буде афіліована до Федерації Т-ва "Обнова".

Крім подання цифрових даних, порушено справу обставин та оточення, серед яких студенти, "добровільні робітники з Європи", є змушені перебувати та працювати /фізична праця; спільні мешкання-бараки, в яких тяжко вчитися; постійне перебування в оточенні людей з низьким інтелектуальним рівнем; брак наукової помочі і т. і./. Висловлено сугестію, щоби СКСВБ доступними йому дорогами навазяв контакт з британцями-католиками, які затруднені в робітничих гостелях, та звернувся до них з проханням про поміч у переведенні студентів-католиків з праці фізичної на адміністративну

П. Філіп Данель підсумувавши всі звіти, уділив вияснень та заяв у таких справах:

1. СКСВБ, маючи за один з головних обов'язків допомагати студентам-католикам, які опинилися на вигнанні, зробить все, що можливе, щоб цей обов'язок добре сповнити, але ~~на в а з у~~ в а т и к о н т а к т з п о о д и н о к и м и г р у п а - м и ч у ж и н е ц ь к и х с т у д е н т і в. СКСВБ х о - ч е т і л ь к и ч е р е з о р г а н і з а ц і ї, я к і з а т в е р д и л а о r g a н і з а ц і я П а к с Р о м а - н а. / Не виключається можливість індивідуальної допомоги, од- нак першенство буде дане тим, що зорганізовані/.

2. Сам СКСВБ не має фондів на матеріальну допомогу, він однак може уділювати рекомендації в цілі одержання такої допомоги від деяких католицьких організацій / напр. Newman Educa- tional Foundation / , що диспонують фондами.

3. Допомогові студійні фонди , що походять із Newman Edu- cational Foundation є звичайно обмежені до сум, що на дану ціль / в цьому випадку на національну групу студентів/ зібрано. І так, напр. , від ~~цю~~ пору "квота" польська є вичер- пана / це значить, що більше поляків в цій хвилі стипендії не може одержати/.

/ Ред. Данилевич , що брав участь на Зізді Католицьких Інтелектуалістів в Англії в серпні ц.р. інформує нас, що в нглії студіює 400 поляків, а українців лиш кількох. Слід замітити, що п. Ред Данилевич будучи в Лондоні причи- нився безпосередньо до активізування справи Ініціативного Ко- мітету "Обнова". - Прим. Ред/.

". / у відповіді на запит/ Шимо цього, що Південна Ірландія це країна взагалі католицька, справа студій заграничних сту- дентів у цій країні є більше скомплікована, ніж це кому не- будь могло б здаватися. Ірландським властям залежить на вде- ржанні добрих зносин між католицькими і некатолицькими го- рожанами; вони не хочуть створювати жодних позорів фавори- зації і звідсіля походять труднощі в уділюванні віз католи- цьким студентам /Великі труднощі були до переборення в оде- ржанні дозволу на студії в Ірландії для групи поляків, мимо цього, що фондів достарчено з В. Британії/.

П. Данель обіцяв виготовити звіт з засідання та пересл- лати копію кожній репрезентованій організації.

б/ ЦЕРКОВНО-ДУХОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.

Учасники Конференції мали змогу бути приявними на церко- вних Службах два рази денно, а саме: рано в год. 8-ій на читаній Службі Божій, та вечером на молебні і суплікації

Complina Benediction / Вечірні Служби були получені з на- уками та реколекціями. В неділю відправлено співану Службу Божу на інтенцію Університетської Католицької Федерації.

в/ РОЗВАГОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.

Кожного другого вечора у викладовій залі відбувалися та- нці , получені з товариськими забавами /приблизно 50 % уча- сників Конференції тєорили дівчата/. Один день присвячено на прогульку до Strat ford upon Avon, , місце народин Шекспіра, получену з відвідинами нового Шекспіровського теа- тру, де виставляли комедію "The Taming of the Shrew" . Одного пополудня відбулася прогулька до модерної фабрики по- рцелянової застави в Burton on Trent . Вночі з субо-

ти на неділю влаштовано ватру, на зпосіб пластунський. При ватрі студенти співали пісні. В неділю вечером відбувся концерт, якого виконавцями були самі студенти. Останнього вечора влаштовано масковий балъ.

З моїх розмов з членами Екзекутиви Союзу Католицьких Студентів у В. Британії я вичув, що вони очікують від українських католицьких студентів у В. Британії заложення католицької студенської організації; без такої організації не має можливості навязати всестороннього та повного звязку з католицькими кругами В. Британії, на не буде змоги одержати матеріальної допомоги для наших студентів.

В часі нічної ватри (згаданої в звіті) кожного з заграничних гостей прошено заспівати хоч одну народню пісню його краю. Мене теж не минули і я заспівав "Ой у полі могила"... (Поляки співали "Верховино, світку ти наш" - очевидно з польськими словами).

В часі прощальної вечери мені припала честь виголосити коротку промову - подяку в імені всіх континентальних студентів (мене вибрано до цього на внесок поляків).

Юрій Єнкала.

II. НОВА КЛІТИНА "ОБНОВИ" В КАРЛЬСРУГЕ.

Завдяки старанням Федерзації та енергійній праці члена Мюнхенської "Обнови" п. Кузьми Григорія, що від не- давна мешкає в Карльсруге, основано там ТУСК "Обнова".

Дня 21.XI. ц.р. відбулись основуючі Загальні Збори, на котрих тов. Кузьма Григорій виголосив доповідь п.н. : "Х Р И С Т І Я Н І З М - Д Ж Е Р Е М О В І Д Р О Д Ж Е Н Н Я Л Ю Д С Т В А".

Управу вибрано в складі:

Кузьма Григорій - голова
Щука Ярослав - член Виділу
Олекса Леськів - член Виділу

Склад Провірної Комісії:

Горгожа Марія
Бровчук Степан
Ратич Олег

Членами Тов. Суду зістали - згідно з волею Заг. Зборів - члени Провірної Комісії.

Карльсруге є одним з менших студентських осередків. "Обнова" має 12 членів. Усі студенти техніки.

З М И Т Т Я П О О Д И Н О К И Х Т О В А Р И Т В

"О Б Н О В А".

М Ю Н Я Е Н .

25.ІХ. І н ф о р м а т и в н і с х о д и н и ч л е н і в. Це перші в зимовому семестрі сходи́ни присвячені організаційним справам Т-ва, як реколекції, Зїзд, Товариська Зустріч і др.

4.Х. "Т о в а р и с ь к а З у с т р і ч". Делегатів Зїзду "Обнов", запрошених гостей, та членів місцевої "Обнови" відбулася в приміщенні Штудентенверку при Пошінгерштр. в год І9-23.

В програмі музично-вокальна частина, чай при веселій гу́тірці і танці.

Музичні точки виконані самими членами "Обнови" були на високому музичному рівні.

Ліда Новаківська /фортеп'яно/ І.Рудавський /баритон/, Василь Мельнишин /тенор/, Твори Бетовена, арії з Опери Верді, Пуччіні.

6.Х. Т р и д е н н і р е к о л е к ц і ї для членів "Обнова" та старших громадян /мушин/ в реколекційному домі на замку Фюрстенрід, коло Мюнхену під проводом о. Рота, Чину Ісусовців. В реколекціях взяло участь І8 членів Обнова, трьох старших громадян, та один священник. Змістом цінних реколекційних наук були актуальні теми соціологічного та догматичного змісту.

20. Х. С х о д и н и ч л е н і в з рефератом тов. Юліана Колтуна п. н.: "ЦЕРКВА Й ДЕРЖАВА В СОВ' СОЮЗІ".

В І частині Прелегент торкнувся правових відносин між Церквою і Сов. Державою, нової рел. політики, що полягає на позірних вільностях для Церкви / православної/ на це лише, щоби Церкву використати як засіб для своїх пропагандових цілей.

В ІІ. частині нищення української католицької Церкви. Реферат ілюстрований датами та статистичними даними. В дискусії забирали голос Мгр. Перейма Грицак.

26.Х. С п і в у ч о с т ь "О б н о в и". В спільному молебні, що його урядило "Об'єднання Чужинецьких Студентів "Катунітас" в церкві св. Людіка.

ІІ. ХІ. С х о д и н и ч л е н і в з рефератом Мгра Перейми: "І0 л і т "О б н о в и " у Львові І929 - І939.

Після реферату дуже оживлена дискусія до проблем повстання та розвитку "Обнови".

2І. ХІ. /Неділя/ Свято Патрона "Обнови" св. А р х и с т р а-

т и г а М и х а ї л а. це один з найсвітліших моментів місцевої "Обнови", в цьому році. На Службі Божій, яку відправив о. Стах, що заступає хорого ще Духовника о. Вас. Мельника - приступило около 35 членів до св. Сповіді та спільного Св. Причастя.

П о п о л. о 4. г о д. в ч и т а л н і У С П С в я т о ч н і с х о д и н и ч л е н і в в'приявности українського студентства.

В програмі : Привітальне слово Президента Федерації, Мгр. Перейми, псалми у виконанні мішаного хору місцевої Парохії під дир. п. І. Дратвіжського, святочне слово Юл. Колтуна: "Під прапором св. Архистратига Михаїла", три пісні бандуриста Юркевича.

Дуже милою була на цій академії поява члена Управи Пакс Романа, американця Е. Кіршнера з дружиною, котрий сказав про мову, до українського студентства, а потім в товаристві представника КСРС о. І. Стаха оглянув Студ. Гуртожиток, та обіцяв виведати підмогу для українського Студентства

7.XII. 48. На сходинах членів, запрошений Відділом п. Ред. Михайло Демкович-Добрянський виголосив цінний доклад на тему: П р и ч и н и н а ш и х д е р ж а в н и ц ь к и х н е в д а ч.

Прелєгент подав та обговорив чотири причини:

1. Некорисне геополітичне положення (отверті границі)
2. Бреджена українській вдачі мала здібність до консеквентного політичного думання.
3. Брак провідної верстви.
4. Обезкровлення українського народу.

І4.XII.48 Д и с к у с і я н а д ц и м ц і к а в и м т е о р и г і н а л ь н и м р е ф е р а т о м відбулася дня І4.XII. 48. Забирали голос Мгр. Перейма, Др. Маркусь, Грицак, інж. Могильницький

І Н С Б Р У К.

Д І Я Л ь Н І С Т ь О Б Н О В И в І Н С Б Р У К У.

В І Д 2І.5. 1948р. до 2І.ІІ.1948 р.

СВЯТО ПАТРОНА - СВ. АРХИСТРАТИГА

МИХАЇЛА І9 - 2І.XI.1948.

Товариство Українських Студентів католиків "Обнова" в Інсбруку розпочало свою діяльність дня 2І.5. 1948 р. Загаль-

ними Зборами, що проходили під проводом Др. Володимира Білінського, як уповажненого Централю Т-ва У.С.К. "Обнова" в Мюнхені. Після вступного слова, що його виголосив Др. Вол. Білінський, Др. Яр. Коропей відчитав реферат на тему "Суть і завдання Т-ва У.С.К. "Обнова". На вище згаданих Загальних Зборах вибрано також Управу Т-ва У.С.К. "Обнова" в складі: Ткачук Ілля, Ракочий Теодор, Регуш Роман, Бабій Богдан, Огірко Петро.

З нагоди приїзду Апостольського Візитатора Ексцеленції Преосвященного Івана Бучка до Австрії, Управа Т-ва "Обнова" взяла участь в праці Почесного Комітету для привітання Їх Ексцеленції Преосвященного Івана Бучка, як також і в дні привітання д н я 13.6.1948 р., на якому були приявні всі члени Т-ва "Обнова".

Дня 8.9.1948 р. відбулися ширші сходи членів Т-ва "Обнова" в Інсбруку з гутіркою на тему соціально-християнської проблематики. На вище згаданих сходинах, вирішено відбутися на закінчення шкільного року Реколекції для українців студентів інсбруцького університету. Р е к о л е к ц і ї в і д б у л и с я в д н я х 16 - 17.3.1948 р. в монастирі оо. Капуцинів під проводом о. Д-ра С у с о Б р а в н а. Участь студентів сягала п о н а д 30 у ч а с н и к і в.

В днях 18- 23.8.1948р. в Матрай к. Інсбруку відбулися засідання студентів католиків з Тиролю з рефератами, в яких і Т-во "Обнова" взяло участь.

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва "Обнова" Інсбрук відбулися дня 11.9.48р. на яких вибрано делегатів на Зїзд Українських Студентів Католиків в Мюнхені. Делегатами вибрано: 1. Ткачук Ілля. 2. Кривак Ярослав. 3. Др. Рейнарович Александер. З огляду на паспортні труднощі делегати не взяли безпосередньої участі в Зїзді.

Д н я 23.10.1948 р. відбулися д р у г і з ч е р г и Звичайні Загальні Збори, на яких вибрано нову Управу в складі : Голова: Др. Вол. Білінський, Заступник: Ілля Ткачук, Секретар: Яр. Кривак, Члени Проводу: Др. Ал. Рейнарович, Петро Огірко.

Офіційне святкування свята Патрона ТУСК "Обнова" в Інсбруку, що відбулося дня 21.11. ц.р. попередили уладжені "Обновою" духовні вправи для українською студентства в Інсбруку, що відбулись 19 та 20 листопада ц.р. Опісля всі учасники духовних вправ приступили до Св. Сповіді, а в дні 21.11 підчас Торжественної Сл. Божої до Св. Причастя.

Цього самого дня, цеб то 21.11 попол. відбулись Святочні Сходи нашого Товариства, в яких взяли участь крім членів, представники всіх українських установ на терені Інсбруку

В програму Сходів входив р е ф е р а т Голови "Обнови" в Інсбруку Дра Володимира Білінського на тему: "Шлях в Україну".

Хід думок реферату буде поданий в одному з наступних чисел Бюлетину.

Г Р А Ц.

Товариство Українських Студентів Католиків "Обнова" в Грацу, засноване 13.І2.1947.

Товариство об'єднує студентів Католиків високих шкіл Грацу і Леоген і начислює їх 28 осіб.

Духовником Т-ва о. Дмитрук Евген парох Грацу і декан на Стирії.

Виділ Т-ва вже на самому початку намітив ряд рефератів, якими, згідно з 3. точкою Статута Т-ва треба було поширювати та поглиблювати Християнсько-католицький світогляд серед українського студентства.

За час від оснування Т-ва до кінця вересня 1948 року відбулись такі реферати:

- 1) Митрополит Андрей Шептицький у світлі історії Української Церкви /Доц. Др. Лужницький Григорій/.
- 2) "Вбивство на основі природного і Божого права та християнської моралі" /Андрій Пшивий/
- 3/ Матеріалізм Маркса в світлі християнської соціології". / А. Пшивий/.
- 4/ "Світогляд Українського Студента - Католика / А. Пшивий/.
- 5/ "Ідея і зброя - шлях до свободи" /Др. Василь Ящун/.
- 6/ "Світогляд в житті людини і людських спільнот" /Др. Василь Ящун/ .

Всі ці реферати відбулися при великому зацікавленні слухачів та дали певний моральний додатний вислід для членів Т-ва.

Крім цього, члени Т-ва користають з відчитів рефератів які дає Австрійське Студен. Католич. Т-во /Гохшультгемайнде/, та з котрим "Обнова" співпрацює.

Т Ю Б І Н Г Е Н .

Дня 25.ХІ.ц.р. відбулись загальні збори Т-ва "Обнова", на котрих перевибрано Виділ.

В склад нової Управи ввійшли:

Грицак Петро - голова,

Демянів Михайло - містоголова

Трусевич Федір - секретар.

З Х Р И С Т І Я Н С Ь К О Г О , С О Ц І Я Л Ь Н О Г О Т А К У Л Ь Т У Р Н О Г О Ж И Т Т Я .

П Р Е О С В Я Щ Е Н Н И И К И Р І В А Н В І З И Т У Є
З Н О В У З А Х І Д Н Ю Е В Р О П У .

/ П.Б. Лювен/.

Дня 22.XI прибув до Бельгії Візитатор Укр. Католицької Церкви у Зах. Європі, Преосв. Кир Іван Бучко.

Передтим задержався був в Швейцарії 2 дні, де в Женеві інтерв'ював в ІРО в справі виведення допомоги студіюючій молоді, та спіки над тими українськими скитальцями, яким відмовлено т. зв. "статус ДП".

В Бельгії відбув Преосвященний Іван ряд конференцій з ріжними чоловічими людьми українського та чужинецького середовищ. Між іншим відвідав Український дім в Брюсселі, де міститься тепер централь УДК. Сюди прибули представники "Обнови" в Лювен, щоби привитати Владику.

З Бельгії виїхав Преосв. Іван через Голандію до Англії.

ПОДЯКА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ АПОСТОЛЬСЬКІЙ СТОЛИЦІ.

В дні 10 листопада біж. року удалася українська студентська делегація до Папської Нунціятури в Брюсселі, щоби зложити на руки дуже популярного та любленого в цілій Бельгії Папського Нунція, Монс. Ч е н т о, вислови подяки Апостольській Столиці за допомогу українським Студентам в Бельгії.

При цій нагоді вручили Монс. Ченто оригінально намальований на шовку портрет П. Нунція, виконаним православним студентом К. Кмеклюком. Вручаючи цей портрет студент Суховерський в імені всіх дякував за добравливість та батьківське зрозуміння Св. Вітця, який не дивлячися на віровизнання, щедро помагає українському студентству. /П.Б. Лювен/.

В днях 31.X. та 1.XI відбувся в Брюсселі (Бельгія) приспівучасті 1500 учасників П Е Р Ш И Й К О Н Г Р Е С У К Р А Ї Н Ц І В У Б Е Л Ї І, про котрий так широко розписувалась українська та чужинецькі преси.

1 "Як викликати між студентством занепокоєння соціальними справами"..... ось головна тема студійного тижня, що його зорганізував підсекретаріат Суспільної Акції при "Пакс Романа" при кінці липня ц.р. в Люксембургу. Делегатом на тому тижні від "Обнови" був К. Митрович, студент Лювенського Університету.

Докладно про цю справу читай в статті "Тиждень

Соціальних Студій", що опрацював тов Чопик Б. в цьому ж Бюлетині. / гляди ст. 28 /

(СМД) Згідно з відомостями з Польщі наслідником кат. Церкв в Польщі кардинала Гльонда мав би стати еп. Любліна Стефан Вишинський, далекий кривняк сов. дипломата Андрія Вишинського.

ЛИШЕ В МІСЯЦЯХ БЕРЕЗЕНЬ ТА КВІТЕНЬ 1948 р. потерпіли 56 грецьких священників мученичу смерть з рук повстанців-комуністів.

На 3 ї з д і п і в н і ч н о-а м е р и к а н с ь к и х е п и с к о п і в у Вашингтоні головою керівної Ради НСВС вибрали знова архієпископа Мак Ніколас.

На Конференції взяло участь трьох Кардиналів, 17 архієпископів і 120 єпископів.

З с о ц і а л ь н о ї с т а т и с т и к и В і д н я.

У Відні, кожний четвертий злочинець є малолітнім. З поміж полово хорих припадає половина на малолітніх. Около половини ненароджених дітей вбивають в утробі матері.

В Берліні дня 1. листопада заклали німці "Вільний Університет".

П О С М Е Р Т Н А З Г А Д К А .

† --

Ділимося з Нашими членами сумною вісткою, що -† Р с м а н , П и р о ж и н с ь к и й , абс. Б. Академії у Львові, член Товариства ТУСК - Обнова, та Т-ва "Січ" в Грацу упокоївся в Бозі дня 5.Х. 1948. в Грацу після довгих і тяжких терпіння в 32 році життя .

Покійний підчас студій в Краю, та на еміграції, як студент Грацького Університету виявив найкрасші прикмети солідного й ревного суспільного робітника.

Покликаний Всевишнім у вічні хороби, залишив нам приклад життя гідного наслідування.

З ЗАГАЛЬНО-СТУДЕНТСЬКОГО ЖИТТЯ В МЮНХЕНІ.

В житті бувають явища, які часто без ближчої аналізи умов не можна пояснити. Коли ж я заінтересування, що його виявило студентство Мюнхену в останній час до суспільно- громадських питань хочу підтягнути якраз під цю категорію явищ - це може видаватися за "шумно". Та, коли я порівнюю недавно минуле з сучасним, мимоволі така аналогія напрошується. Ще не так давно на доповіді чи інші імпрези, улаштовувані чи Громадою чи якоюсь її клітиною приходило мінімальне число слухачів. Максимальна цифра не переступала 60. Останні чотири імпрези, про які хочу коротко поінформувати читачів "Бюлетеня", стару традицію перекреслили. І так: 21.X. "Вечір присвячений Д. Донцову" - присутніх 125; 22.X. "До генези тоталітарних устроїв" В. Охримович - присутніх 80; 28.X. "Дискусійний вечір" - присутніх 95; 1.XI. "Вечір учасників боротьби УПА" - присутніх 170. Висновків однак із цього факту я ще робити не хочу. Закороткий час. Може це тільки випадкове явище?...

Вечір присвячений Д. Донцову з нагоди його 30-ти літньої журналістичної діяльності улаштував "Гурток вивчення суспільних проблем" при УСТ. В межах програми вечора Мр. Р. Борковський прочитав доповідь п. н. "Донцов вчора й сьогодні". В ній підмітив лише найосновніші ідеї голошені Д. Донцовим, починаючи його виступом на Загальному Студентському З'їзді 1913. р. з доповіддю п. н. "Сучасне політичне положення нації і наші завдання", якої стрижневою ідеєю була ідея сепарації від Росії. Студ. С. Голяш прочитав реферат Д. Донцова, що його він виголосив в Торонто 22. лютого ц. р. "З хрестом проти диявола". По доповіді і рефераті відбулася дискусія. Між іншими дискутантами виступав проф. Ващенко. Він в основному присвятив своє слово рефератові Д. Донцова, який на його думку вартий уваги тому, що особливо чітко і виразно говорить про вагу християнства в боротьбі з дияволом - більшевизмом. З цілою брошурою (рефератом) варто було б познайомитися членам "Обнови" і на сходинах продискутувати її. Всеж таки це голос публіциста, до якого прислухається поважна частина нашого громадянства.

Доповідь "До генези тоталітарних устроїв", яку прочитав п. В. Охримович дня 22.X. замовив голова Ідеологічної Студ. Групи "Суспільний Гуманізм". Та ... відкрити самі сходини не було кому і тому, що зібрані численно слухачі таки хотіли доповідь вислухати, сходини відкрив, попросив до слова доповідача і вів дискусією студ. М. Кравчук. Сама доповідь була трохи задовга. Відповідь на проблему "Генези" дав прелєзент цікаву, хоч може не все вірну і не зовсім повну.

"Дискусійний вечір" відбувся в межах праці Культурно-Суспільного реферату УСТ. З короткими доповідями, в яких з'ясовували розуміння ідеї нації і ставлення до неї своїх товариств висловили чотири, чи властиво три представники діючих на терені УСТ ідеологічних товариств. (П. мгр. Е. Перейма заявив, що виступає не як представник ТУСК "Обнова", лише як її член). Від Ідеол. Студ. Тов. Національного Солідаризму "Січ" виступав п. д-р М. Антонович, від Ідеол. Студ. Групи "Суспільний Гуманізм" - студ. Е. Бобикевич, від Гуртка Вивчення Суспільних Проблем - студ.

М.Кравчук. Дискусія, що затягнулася до 23 год. була незвичайно жвава. Голос забирало 14 дискутантів. Однак дискусія не все йшла по лінії, що її намітив ініціатор "Дискусійного вечора", культ. суспільний референт Громади. Завданням "Вечора" не було, як до цього змагали деякі дискутанти, переконати всіх в правильності розв'язки проблеми тим чи іншим репрезентантом Ідеол. Товариства. На це було замало часу, та фактично це й неможливе. Ціль була далеко скромніша; з одної сторони заставити діючі Ідеол. Товариства застановитися над конкретною проблемою, дати на неї відповідь, зайняти до неї становище згідно зі своєю світоглядно-ідеологічною напругою, з другої сторони присутні на "Вечорі" почувши чотири розуміння, чотири становища, мали схопити подібності й різниці. І на мою думку якщо під цим кутом дивитися на цю імпрезу, то ціль її досягнута хоч і були недотягнення; зі сторони організатора не продумано до кінця всіх деталей, зі сторони Товариств не проведено потрібної підготовки, більше імпровізована. Якщо б усунути ці хиби, то така форма праці на мою думку могла б принести багато користей.

Програма "Вечора учасників боротьби УПА" улаштованого Гуртком вивчення суспільних проблем з нагоди роковин 1-го листопада була різноманітна і цікава. Були спомини, поезії і оповідання творені в часі боротьби, уривки зі щоденника і вкінці повстанські пісні у виконанні В.Юркевича при супроводі бандури. Треба відмітити, що зразу між вщерть набитою салею і виконавцями програми, недавніми ще учасниками кровної боротьби нав'язався незвичайно теплий контакт і кожне слово, чи з уст молодого юнака, чи тендітної дівчини, що аж не хочеться вірити що вона ще 4-5 місяців взад була "по-той бік греблі" - знаходило відповідний резонанс в душах присутніх.

СК.

Р І З Н Е .

ДО ВП: ЧИТАЧІВ БЮЛЕТЕНЮ "ОБНОВА".

Після півторарічного видавання нашого бюлетеню, Редакційна Колегія і співробітники рішили чергове число журналу видати друком.

Таким чином, ми хочемо сповнити побажання, які ми одержували віддавна від наших читачів. Ми хочемо не тільки нашому журналові надати доскональшу форму, але також сповнити ті всі вимоги, які ставить перед редакцією друкований часопис.

Для того, ми ще раз запрошуємо наших прихильників брати діяльну участь у формуванні змісту журналу.

Вкінці прохаємо дотеперішніх наших читачів поширювати наш журнал, який буде появлятися чотири рази більшим накладом.

Шановних Читачів просимо вибачити за всі недотягнення та похибки циклостилєвих випусків Бюлетеню.

Редакція Бюлетеню "Обнова".

О П О В І С Т К А.

Українських студентів, що виїжджають до Австралії, прохаємо, щоби вони у своїм власному інтересі подали свої адреси сейчас, як лише туди заїдуть

Родичі та знайомі тих студентів, що вже є на австралійському Континенті, є прошені подати їх адреси.

Адреси подавати до Федерації ТУСК - "Обнова", Мюнхен 8 Айінгерштрас. 17/II.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД БЮЛЕТЕНЮ "ОБНОВА" ЗЛОЖИЛИ:

1/	Впов. П. Микола В а й д а - Мюнхен, Фрайман -	3,50	НМ
2/	Впов. П. Др. Ярослав Г и н и л е в и ч - Мюнхен	120,00	"
3/	Впов. П. Тарас Е р с т е н ю к - Мюнхен	10,00	"
4/	Вир. Отець Григорій К а н д а - Авхкірх	10,00	"
5/	" " С т е п а н К л е н а р ч у к - Ділінген	10,00	"
6/	Впов. П. Юліян К о с о в с ь к и й - Альфельд -	2,00	"
7/	Впр. Отець Діонізій К у л ь ч и ц ь к и й - Целле -	5,00	"
8/	" " К у р и л о - Саскатун, Канада	125,00	"
9/	" " Канцлер - Мих. Л е в е н е ц ь - Мюнхен -	40,00	"
10/	Впов. П. Др. Богдан Л о н ч и н а - Мюнхен -	5,00	"
11/	Впр. Отець М а р к у с - Букс -	5,00	"
12/	" " Декан М о х н а ц ь к и й - Мюнхен	5,00	"
13/	Впов. П. Др. Юрій Р и б а к Мюнхен	2,00	"
14/	Впр. Отець С и в а к - Ч.С.В.В. - С.Ш.А. -	17,00	"
15/	Впов. П. Дир. Ст. С п р и н с ь к и й - Мюнхен	10,00	"
16/	" " Антін С л а б и й - Мюнхен	2,00	"
17/	Впр. Отець Конст. Ш т а н г р е т Горенав	3,00	"

та кличуть знайомих і не знайомих в Європі та Заморських Країнах піддержати Бюлетень "Обнова", що є самотнім українським християнським журналом в Німеччині.

— — — —

Всіх ВП. Читачів бюлетеню "Обнова" прохаємо прислати дописи, зауваги, статті та інші матеріали до бюлетеню, як рівнож

Д О Б Р О В І Л Ь Н І Д А Т К И за числа бюлетеню прохаємо слати на адресу :

"Обнова" - M ü n c h e n 8, Ramesdorf- Ayingerstr.17/II.